

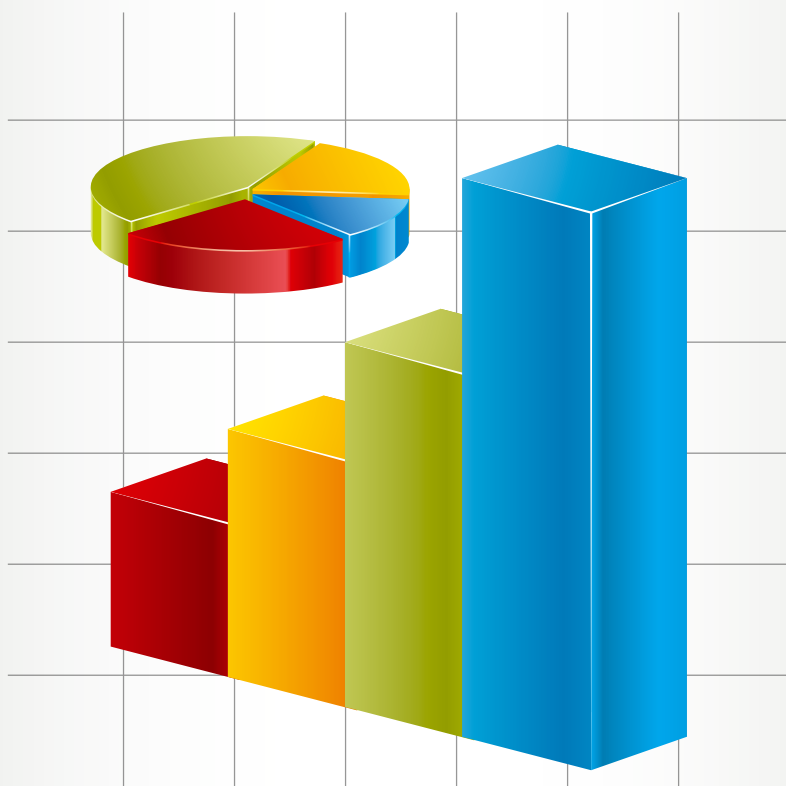

ANRCETI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU REGLEMENTARE
ÎN COMUNICAȚII ELECTRONICE
ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

EVOLUȚIA PIEȚELOR 2012

de comunicații electronice în anul

Indicatori cheie ai sectorului de comunicații electronice	3	3 TELEFONIE FIXĂ	17
1 CARACTERISTICĂ GENERALĂ	4	3.1 Date generale. Dinamica pieței	17
1.1 Principalele evenimente ale anului 2012	4	3.2 Abonați și penetrare	18
1.2 Dinamica veniturilor	4	3.3 Evoluția traficului	20
1.3 Evoluția numărului de utilizatori	6	4 ACCES LA INTERNET LA PUNCTE FIXE ȘI TRANSMISIUNI DE DATE	21
1.4. Evoluția traficului voce	7	4.1 Date generale. Dinamica pieței	21
1.5 Dinamica investițiilor	8	4.2 Abonați și penetrare	22
2 COMUNICAȚII MOBILE	8	5 DIFUZARE ȘI RETRANSMISIE A PROGRAMELOR AUDIOVIZUALE	26
2.1 Date generale. Dinamica pieței	8	5.1 Date generale. Dinamica pieței	26
2.2 Utilizatori și penetrare	11	5.2 Abonați și penetrare	27
2.3 Telefonie mobilă	12	6 CONCLUZII. PROGNOZE PENTRU ANUL 2013	29
2.5 Acces dedicat la Internet mobil	16	Anexă. Date despre abonații și tehnologiile de acces la Internet la puncte fixe în anul 2012	30

INDICATORI CHEIE AI SECTORULUI DE COMUNICAȚII ELECTRONICE

Indicator	2011	2012	Schimbare
Comunicații mobile:			
Utilizatori total	3.714.965	4.262.044	14,73%
Utilizatori activi	3.217.261	3.584.283	11,41%
- persoane fizice	3.041.421	3.353.475	10,26%
- persoane juridice	211.093	230.808	9,34%
Penetrare	104,34%	119,74%	15,40 p.p.
Venituri (milioane)	3610,59	3732,95	3,39%
ARPU (lunar)	89,6	79,3	-11,50%
- Telefonie mobilă			
Utilizatori	3.587.431	4.080.143	13,73%
Trafic (milioane minute)	4.743,6	5.093,0	7,37%
MoU (minute lunar per utilizator)	132	121	-8,33%
Mesaje SMS (milioane)	1019,51	676,21	-33,67%
Mesaje MMS (milioane)	3,92	2,70	-31,12%
Penetrare	100,76%	114,63%	13,87 p.p.
Venituri (milioane)	3434,92	3503,14	1,99%
ARPU (lunar)	89,1	77,6	-12,91%
Trafic Internet mobil, servicii voce (TB)	389,56	575,82	47,81%
- Internet mobil dedicat			
Utilizatori	124.813	178.459	42,98%
Penetrare	3,51%	5,01%	1,51 p.p.
Venituri (milioane)	175,66	229,80	30,82%
ARPU (lunar)	118,8	126,3	6,31%
Trafic Internet mobil, dedicat (TB)	6.168,87	15.943,97	158,46%
Telefonie fixă			
Utilizatori (linii) total	1.179.865	1.205.768	2,20%
- persoane fizice	1.040.305	1.066.440	2,51%
- persoane juridice	139.560	139.328	-0,17%
Penetrare	33,15%	33,87%	0,73 p.p.
Trafic (milioane minute)	3.321,7	3.029,5	-8,80%
MoU (minute lunar per utilizator)	236	211	-10,59%
Venituri (milioane)	1.647,02	1.546,10	-6,13%
ARPU (lunar)	117,27	108,01	-7,90%
Internet fix și transmisiuni date			
Abonați	355.099	417.177	17,48%
- persoane fizice	-	388.736	-
- persoane juridice	-	20.630	-
Penetrare	9,97%	11,72%	1,75 p.p.
Venituri (milioane)	678,19	808,11	19,16%
ARPU Internet fix (lunar)	144,23	145,94	1,19%
Capacitatea Internet extern total (Gbps)	122,74	143,54	16,95%
Audiovizual			
Abonați TV multicanal	256.118	284.827	11,21%
Penetrare TV multicanal	7,2%	8,00%	0,8 p.p.
Venituri audiovizual (milioane)	283,95	328,95	15,85%
ARPU multicanal (lunar)	58,78	51,39	-12,57%
Total venituri din comunicații electronice (mil.)	6.219,7	6.416,1	3,16%

1.1 Principalele evenimente ale anului 2012

În anul 2012, pe piața de comunicații electronice s-au produs o serie de evenimente majore care au marcat dezvoltarea acestui sector important al economiei naționale.

Evenimentul principal al anului 2012 a fost lansarea, în noiembrie 2012, de către companiile S.A. „Moldcell” și S.A. „Orange Moldova” a rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă (denumite convențional 4G/LTE) în baza licențelor de utilizare a canalelor/frecvențelor radio din banda 2500-2690 MHz, licențe eliberate acestor companii la începutul aceleiași luni de către ANRCETI. Alt eveniment important s-a produs la 31 martie 2012, când a avut loc trecerea la formatul de tip „închis” de apelare a numerelor telefonice din șirul de numere „2” din Planul Național de Numerotare (PNN), eveniment care a condus la uniformizarea modului de formare a numerelor telefonice în R. Moldova și a creat premise necesare pentru utilizarea mai eficientă a resurselor de numerotare în scopul furnizării serviciilor publice de comunicații electronice.

În octombrie 2012, S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell” au lansat, în cadrul unui proiect public-privat, serviciul semnătura electronică mobilă, instrument care va impulsiona accesul cetățenilor la serviciile electronice disponibile. Lansarea acestui serviciu a plasat R. Moldova printre primele șapte țări din lume care implementează asemenea tehnologii inovatoare.

În același an, în februarie, S.A. „Moldtelecom” a deschis un Centru de Date (Data Centru) pentru hostarea echipamentelor IT și oferirea altor servicii IT, iar

„Starnet” S.R.L., în cursul anului, a extins aria de prestare a serviciilor sale (Internet, TV și telefonie fixă) până la 15 centre administrative din republică.

În decursul anului de referință, mai mulți furnizori au lansat oferte și planuri tarifare noi, inclusiv oferte care conțin câteva tipuri de servicii într-un singur abonament, așa numitele servicii multiplay. Astfel, conform situației din 31.03.2013, un furnizor (S.A. „Moldtelecom”) oferă servicii 5-play (telefonie fixă, telefonie mobilă, Internet mobil 3G, Internet fix în bandă largă și IPTV), alt furnizor (S.A. „Orange Moldova”) - servicii 4-play (telefonie mobilă, telefonie fixă, Internet mobil 3G/4G, Internet fix în bandă largă), patru furnizori (S.A. „Moldcell”, „Starnet” S.R.L., ÎM „Sun Communications” S.R.L., și „Arax-Impex” S.R.L.) oferă servicii triple-play, iar 20 de furnizori - servicii 2-play. Astfel, din totalul de 192 de furnizori de comunicații electronice (care au raportat venituri obținute în anul 2012), 26 - prestează câteva tipuri de servicii într-un singur abonament.

1.2 Dinamica veniturilor

Conform datelor statistice raportate ANRCETI de către furnizorii de rețele și servicii publice de comunicații electronice, în anul 2012, valoarea totală a celor patru piețe de comunicații electronice (comunicații mobile, telefonie fixă, acces la Internet la puncte fixe și transmisiuni de date, difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale) a crescut, față de anul 2011, cu 3,16% și a însumat 6 mld. 416,1 mil. lei. Cele mai semnificative vânzări au fost înregistrate pe piața de comunicații mobile și cea de telefonie fixă - de 3 mld. 732,9 mil. lei (în creștere cu 3,39%), și, respectiv, de 1 mld. 546,1 mil. lei (în scădere cu 6,13%). Valoarea pieței serviciilor de acces la Internet la puncte fixe și transmisiuni de date a crescut cu 19,16% și a însumat 808,1 mil. lei, iar cea a pieței serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale - cu 15,85% și a alcătuit 329 mil. lei (Figura 1).

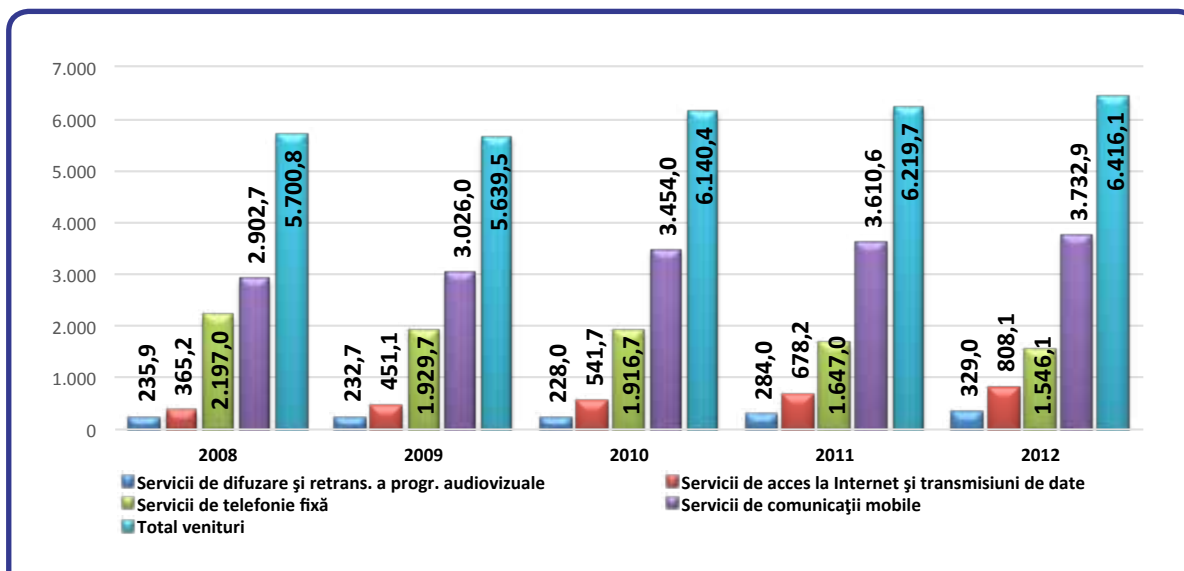

Figura 1 Evoluția veniturilor obținute în sectorul de comunicații electronice (mil. lei)

Urmare a acestei evoluții, ponderea serviciilor de acces la Internet la puncte fixe și transmisiuni de date în structura pieței de comunicații electronice a crescut cu 1,69 puncte procentuale (p.p.) și a constituit 12,6%, a serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale - cu 0,5 p.p. și a însumat - 5,1%, iar a serviciilor de comunicații mobile - cu 0,2 p.p. și a alcătuit 58,2%. Totodată, ponderea telefoniei fixe a scăzut cu 2,38 p.p. și a însumat 24,1% (Figura 2).

De menționat că în anul 2012, al patrulea an consecutiv, cel mai semnificativ venit mediu lunar per utilizator (ARPU) - de 141,12 lei - a fost înregistrat pe piața serviciilor de acces la Internet la puncte fixe. Pe piața serviciilor de telefonie fixă acest indicator a fost de 108,01 lei, pe piața de comunicații mobile - de 79,34 lei și pe piața serviciilor TV multicanal - 51,39 lei (Figura 3).

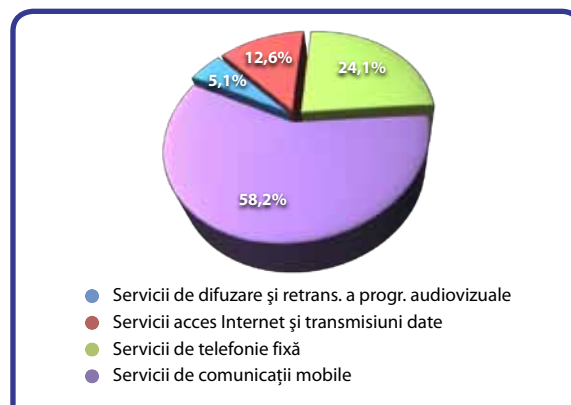

Figura 2 Structura pieței de comunicații electronice, în funcție de venituri

În anul de referință, cele mai mari venituri au fost înregistrate de către S.A. „Orange Moldova” (2 mld. 629 mil. lei sau 41% din total), S.A. „Moldtelecom” (2 mld. 293 mil. lei sau 35,7% din total), S.A. „Moldcell” (956 mil. lei sau 14,9% din total) și

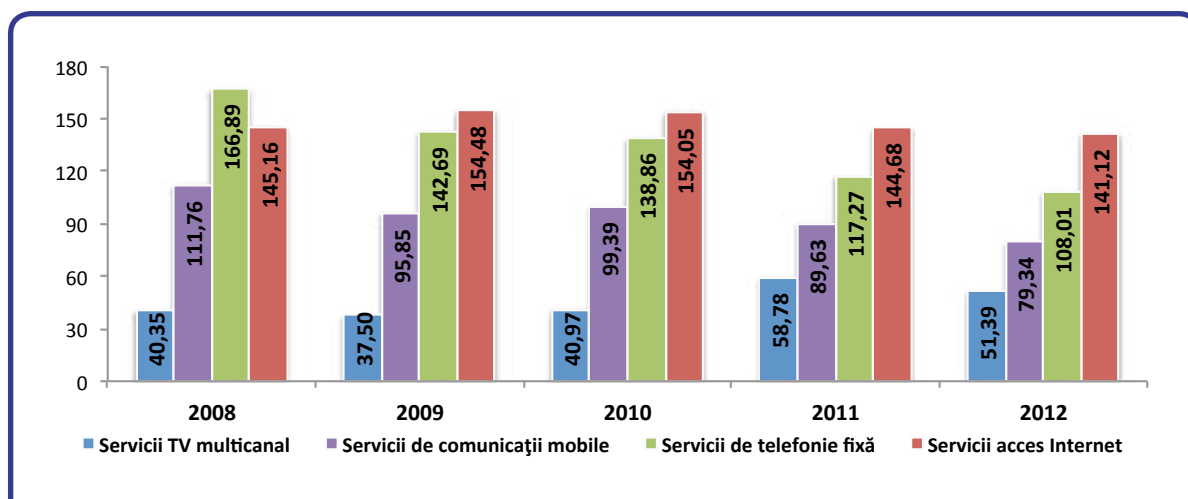

Figura 3 Evoluția venitului mediu lunar per utilizator - ARPU (lei)

de „Starnet” S.R.L. (123 mil. lei sau 1,9% din total). Ceilalți furnizori au înregistrat un venit cumulativ de 416 mil. lei sau 6,5% din totalul veniturilor obținute în sector (Figura 4). De remarcat că venitul

cumulativ al primilor trei furnizori (Orange Moldova, Moldtelecom și Moldcell) reprezintă 91,6% din totalul veniturilor înregistrate în sectorul de comunicații electronice.

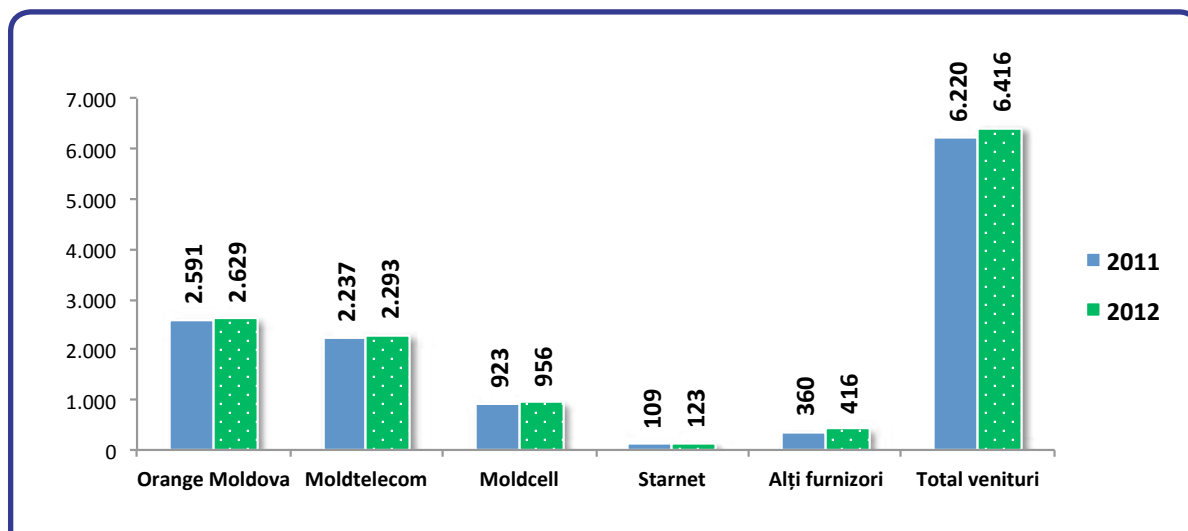

Figura 4 Dinamica veniturilor obținute de furnizori în anii 2011-2012 (mil. lei)

1.3 Evoluția numărului de utilizatori

Deși volumele de vânzări înregistrate pe cele patru piețe de comunicații electronice au avut trenduri diferite, numărul de utilizatori ai serviciilor furnizate pe aceste piețe a cunoscut o evoluție ascendentă. Numărul total de utilizatori ai serviciilor de

comunicații electronice a sporit, față de 2011, cu 12,1% și ajuns la 6 mil. 169,8 mii. Numărul de utilizatori ai serviciilor de acces la Internet la puncte fixe a crescut cu 17,48%, ai celor de comunicații mobile cu 14,73%, ai serviciilor TV multicanal și telefonie fixă s-a majorat cu 11,21% și, respectiv, cu 2,2% (Figura 5).

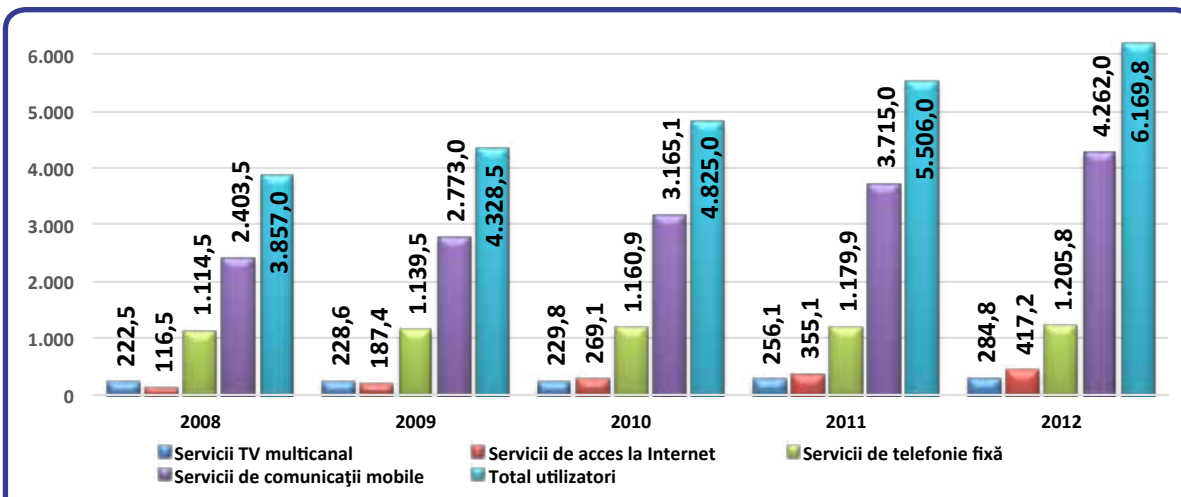

Figura 5 Evoluția numărului de utilizatori ai serviciilor de comunicații electronice (mii)

Din numărul total de utilizatori ai serviciilor de comunicații electronice, 69,08% sunt utilizatori ai serviciilor de comunicații mobile, 19,54% - de telefonie fixă, 6,76% - de acces la Internet la puncte fixe și 4,62% - ai serviciilor TV multicanal (Figura 6). Creșterea numărului de utilizatori ai serviciilor furnizate pe piețele de comunicații electronice a condus la sporirea ratelor de penetrare a acestor servicii, raportate la 100 de locuitori ai republicii. Acest indicator pe piața serviciilor de comunicații mobile a ajuns la 119,74%, pe piața de telefonie fixă - 33,87%, pe piața de acces la Internet la puncte fixe - 11,72% și pe cea a serviciilor TV multicanal - la 8,00% (Figura 7). Creșterile pe segmentul comunicații mobile se datorează faptului că o parte din utilizatorii finali dețin mai multe cartele SIM, ceea ce vorbește despre tarifele mari pentru comunicarea între utilizatorii finali conectați la diferite rețele de comunicații.

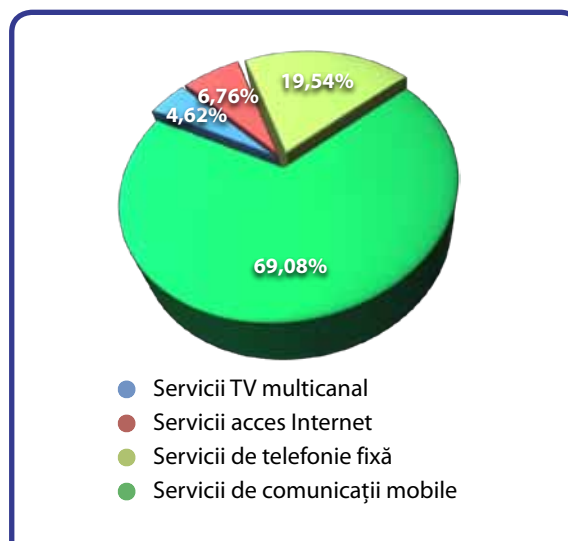

Figura 6 Structura pieței, în funcție de numărul de utilizatori

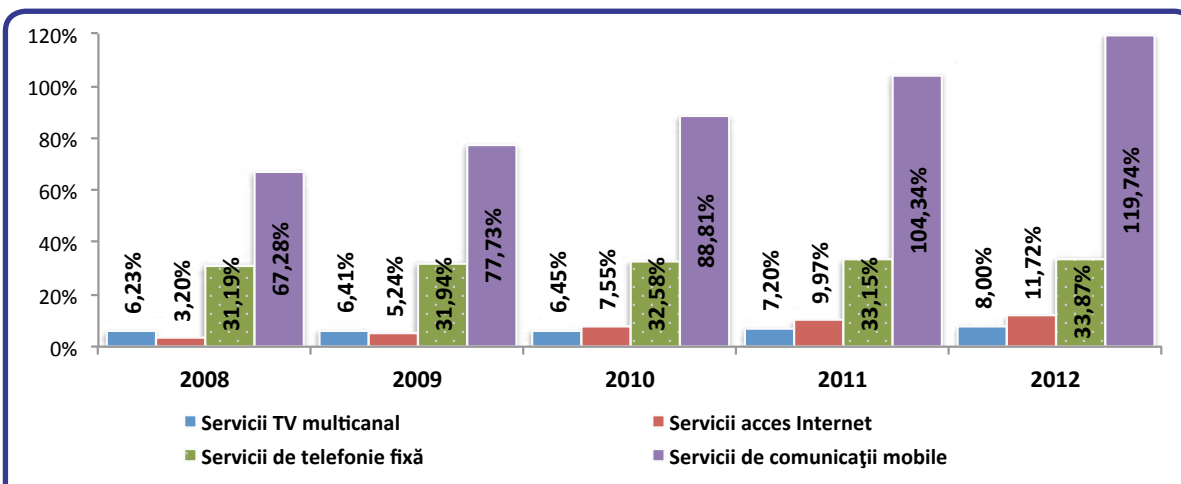

Figura 7 Evoluția ratelor de penetrare a serviciilor de comunicații electronice

1.4. Evoluția traficului voce

În anul de referință, utilizatorii serviciilor de telefonie mobilă și fixă au generat un volum total de trafic voce de 8,12 mld. minute, în creștere cu 0,71%, față

de anul 2011. Acest trend a fost determinat de diminuarea traficului în rețelele fixe cu 8,8%, până la 3,03 mld. minute. Totodată, traficul în rețelele de telefonie mobilă a crescut, față de anul 2011, cu 7,37% și alcătuit 5,09 mld. minute (Figura 8).

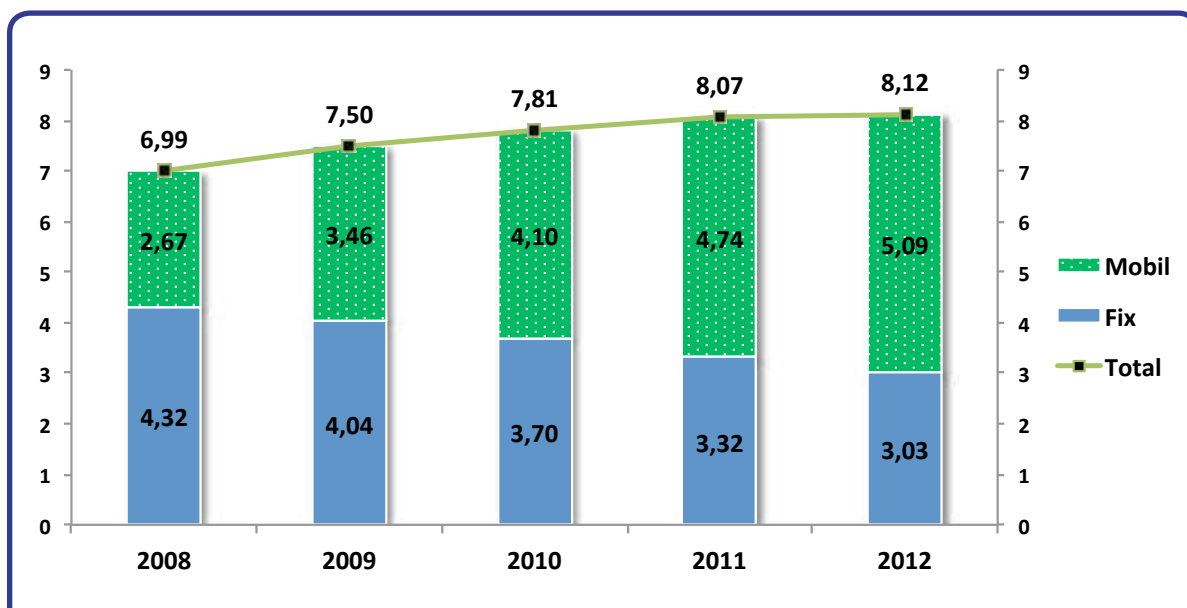

Figura 8 Evoluția traficului în rețelele de telefonie mobilă și fixă (mld. minute)

În anul 2012, cea mai mare pondere în structura traficului total de voce în rețelele de telefonie mobilă și fixă – de 50,8% – a revenit traficului generat în rețelele mobile (acest trafic include traficul în rețelele proprii ale furnizorilor și traficul dintr-o rețea mobi-

lă către altă rețea mobilă). Datele din Figura 9 arată că ponderea traficului de voce în cadrul rețelelor fixe a scăzut în ultimii cinci ani cu 20,1 p.p. și a alcătuit, în anul 2012, 28,5%.

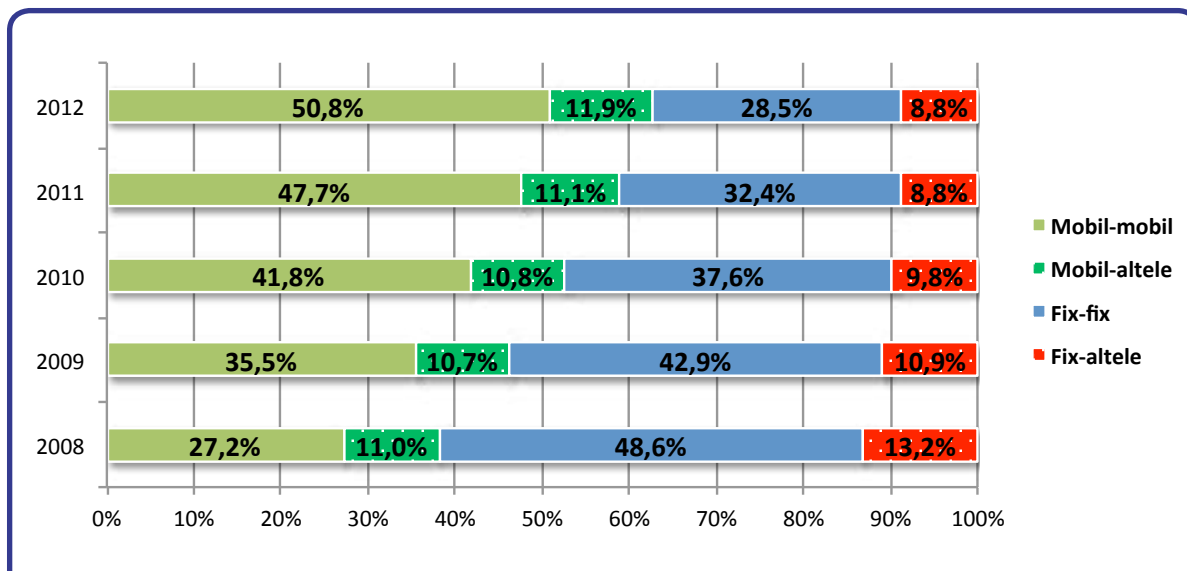

Figura 9 Ponderea tipurilor de trafic în structura traficului total în rețelele mobile și fixe

1.5 Dinamica investițiilor

În perioada de raport, volumul total al investițiilor efectuate în sectorul de comunicații electronice

s-a diminuat, față de 2011, cu 3,75% și a însumat 1 mld.743 mil. lei (Figura 10).

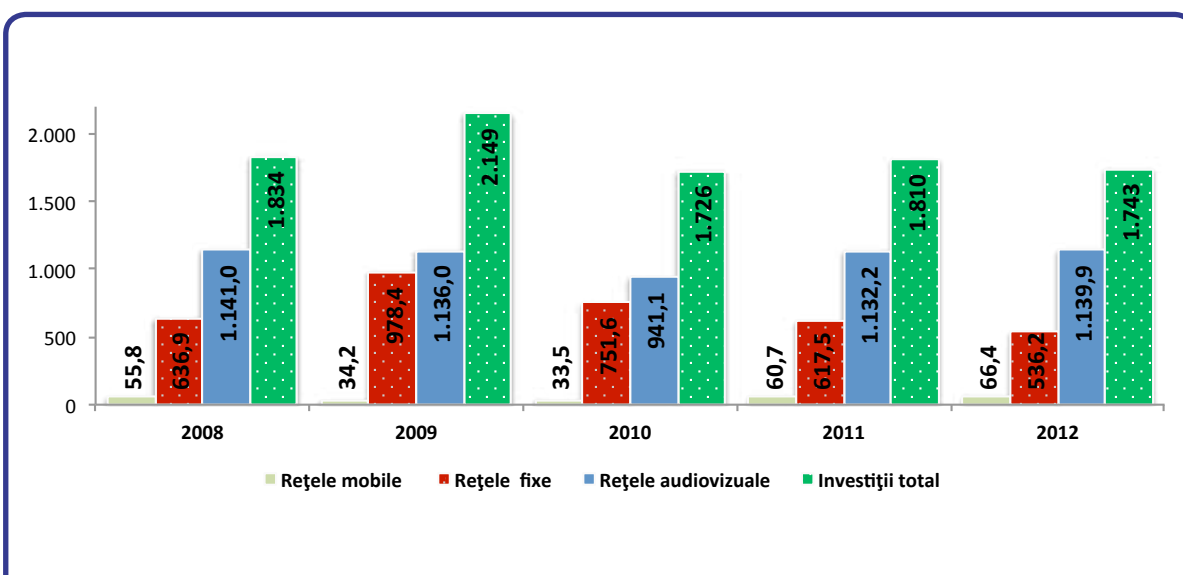

Figura 10 Evoluția investițiilor în sectorul de comunicații electronice (mil. lei)

Investițiile în rețelele audiovizuale au crescut cu 9,34% și au alcătuit 66,4 mil. lei, iar în rețelele mobile - cu 0,68% și s-au cifrat la 1 mld. 139,9 mil. lei. Totodată, investițiile în rețelele fixe s-au micșorat cu 13,16% și au constituit 536,2 mil. lei.

Din volumul total de investiții - 65,4% au fost direcționate în dezvoltarea rețelelor de comunicații mobile, 30,8% - în rețelele fixe și 3,8% - în serviciile de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale (Figura 11).

În 2012, ca și în anii precedenți, cei mai mari investitori în sectorul de comunicații electronice au fost companiile S.A. „Moldtelecom”, S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell”, care împreună au asigurat 95,6% din totalul investițiilor efectuate în acest sector. S.A. „Moldtelecom” a investit 680 mil. lei sau 39,0% din

totalul investițiilor, S.A. „Moldcell” - 503,2 mil. lei sau 28,9 % din total și S.A. „Orange Moldova” - 483,2 mil. lei sau 28,9%.

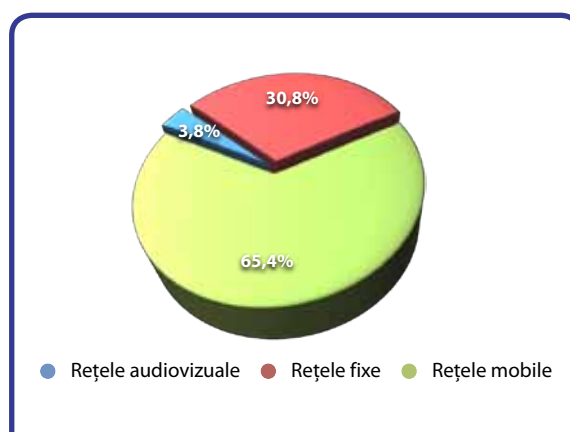

Figura 11 Destinația investițiilor efectuate în sectorul de comunicații electronice

2 COMUNICAȚII MOBILE

2.1 Date generale. Dinamica pieței

În anul 2012, cei trei furnizori care activează pe piața de comunicații mobile (telefonie mobilă și acces de-

dicat la Internet mobil) - S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom”, sub marca comercială „Unite”, - au utilizat tehnologiile nominalizate în Tabelul 1.

Tabelul 1 Tehnologiile utilizate de furnizorii de servicii publice de comunicații mobile

Furnizor	GSM	CDMA 1x/EV-DO	UMTS/HSPA	LTE
S.A. „Orange Moldova”	+	-	+	+
S.A. „Moldcell”	+	-	+	+
S.A. „Moldtelecom”	-	+	+	-

În perioada de raport, volumul total al veniturilor din vânzarea serviciilor de comunicații mobile a crescut, față de 2011, cu 3,39% și a atins cifra de 3 mld. 732,9 mil. lei. Veniturile din serviciile de comunicații mobile efectuate de S.A. „Moldtelecom”

s-au majorat cu 42,83% și au însumat 184,9 mil. lei. Vânzările S.A. „Moldcell” au crescut cu 3,37% și au alcătuit 954,4 mil. lei, iar veniturile S.A. „Orange Moldova”, - cu 1,4% și au constituit 2 mld. 593,6 mil. lei (Figura 12).

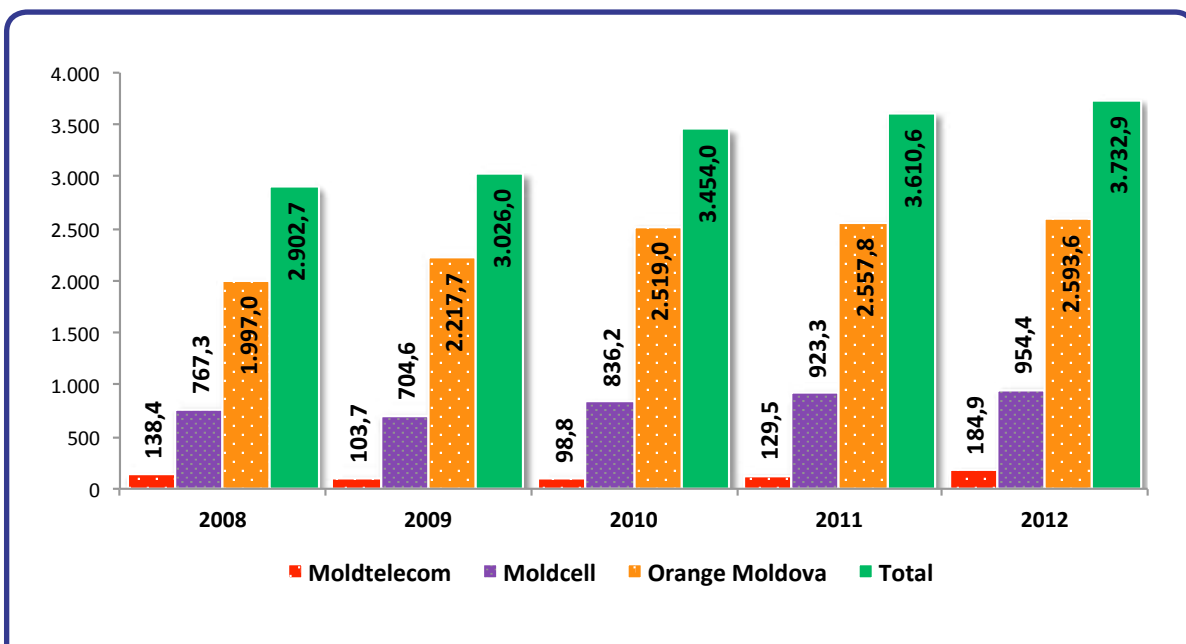

Figura 12 Evoluția veniturilor obținute de furnizorii de comunicații mobile (mil. lei)

Conform situației din 31.12.2012, S.A. „Orange Moldova” deținea, în funcție de cifra de afaceri, 69,48%

din piață, S.A. „Moldcell” – 25,57% și S.A. „Moldtelecom” – 4,95% (Figura 13).

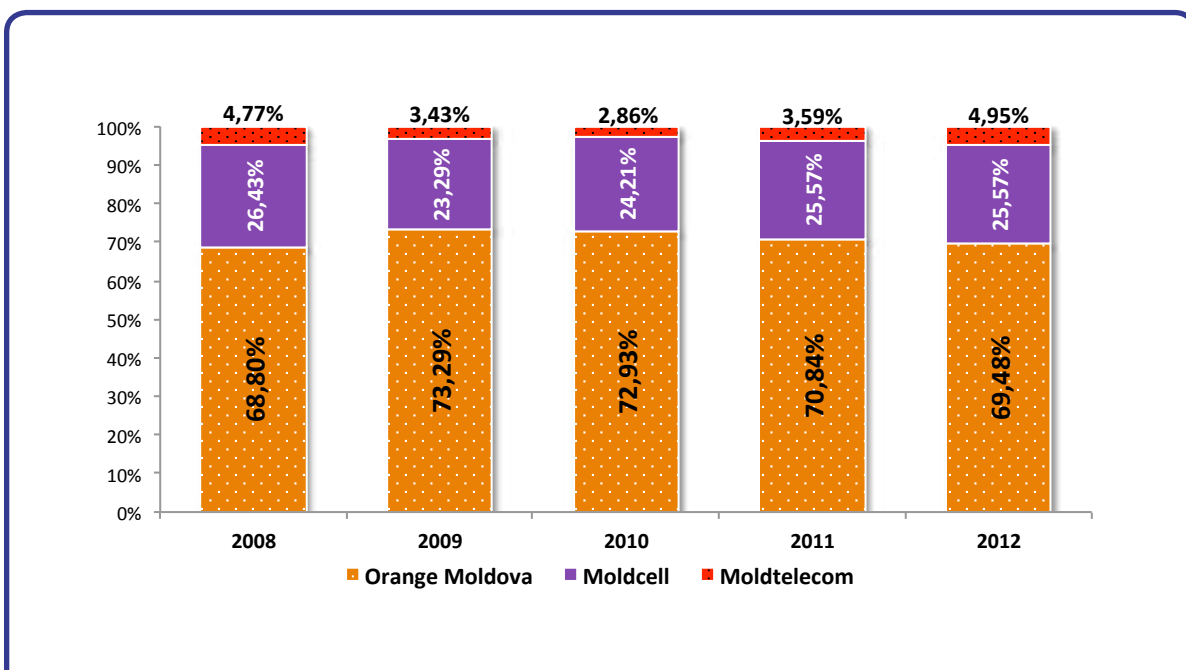

Figura 13 Structura pieței de comunicații mobile, în funcție de cifra de afaceri

În anul 2012, toți cei trei furnizori de servicii de comunicații mobile au înregistrat un venit mediu lunar per utilizator (ARPU) mai mic decât în 2011. Valoarea ARPU s-a micșorat cu 11,5% și a constituit 79,3 lei (Figura 14). Diminuarea acestui indicator a fost cauzată

de reducerea veniturilor obținute de la abonații noi, micșorarea tarifelor cu amănuntul, precum și a tarifelor cu ridicata pentru terminarea apelurilor în rețelele mobile, măsură impusă de ANRCETI furnizorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe.

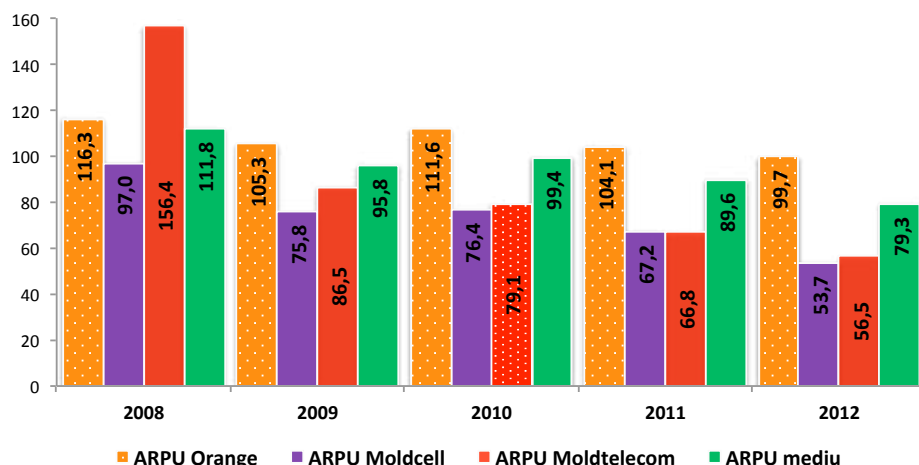

Figura 14 Evoluția venitului mediu lunar per utilizator - ARPU (lei)

Conform datelor prezentate de cei trei furnizori de comunicații mobile, la 31.12.2012 S.A. „Orange Moldova” avea o acoperire a teritoriului republicii cu semnal radio provenit din rețelele de generația a

doua (2G) de 99,00%, S.A. „Moldcell” – de 97,35% și S.A. „Moldtelecom” (CDMA2000 1x în banda de frecvențe 450 MHz) – de 98,07% (Figura 15).

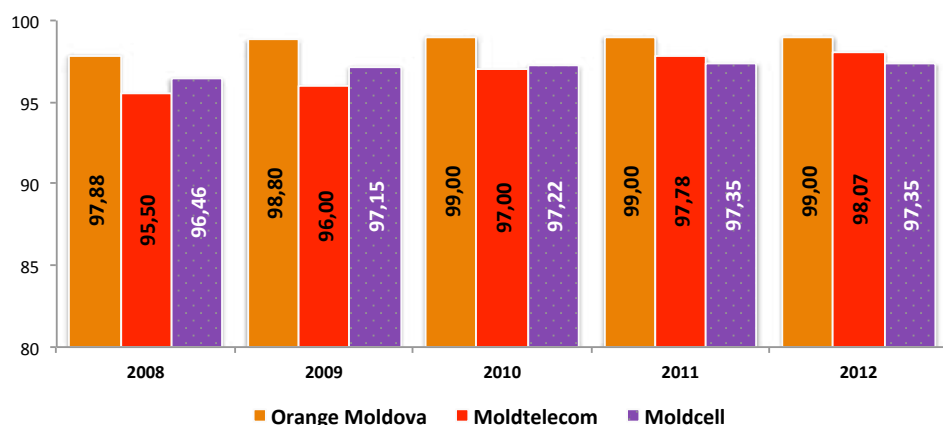

Figura 15 Rata de acoperire a teritoriului republicii cu rețele 2G (%)

În ceea ce privește acoperirea populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele 2G, S.A. „Orange Moldova” avea, la finele anului 2012, o rată de

acoperire de 99%, S.A. „Moldtelecom” – de 98,79% și S.A. „Moldcell” – de 96,82% și (Figura 16).

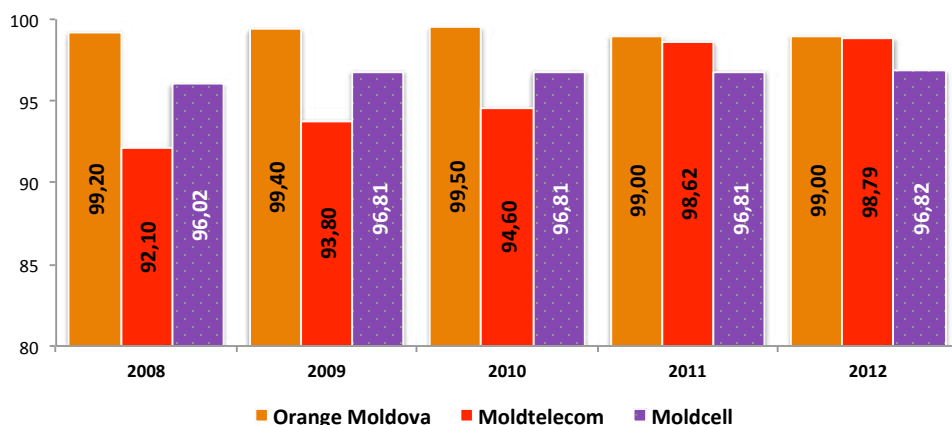

Figura 16 Rata de acoperire a populației republicii cu rețele 2G(%)

La capitolul acoperirea teritoriului republicii cu semnal radio provenit din rețelele 3G S.A. „Orange Moldova” avea o rată de acoperire de 99,00%, S.A.

„Moldtelecom” – de 80,40% și S.A. „Moldcell” – de 75,89% (Figura 17).

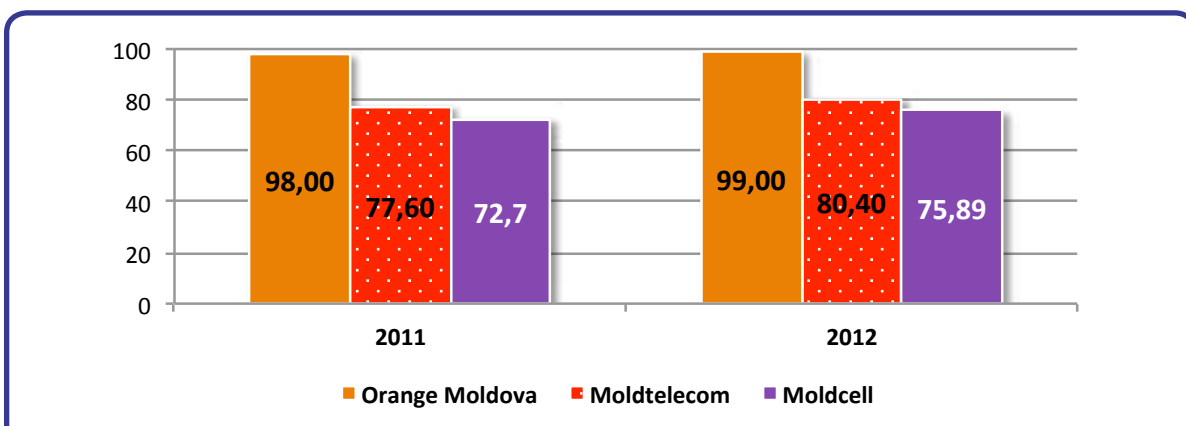

Figura 17 Rata de acoperire a teritoriului republicii cu rețele 3G (%)

Datele privind acoperirea populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele 3G arată că cea mai mare rată de acoperire – de 99% – o avea S.A.

„Orange Moldova”. Rata înregistrată de S.A. „Moldtelecom” era de 81,2% și de S.A. „Moldcell” – de 57,57% (Figura 18).

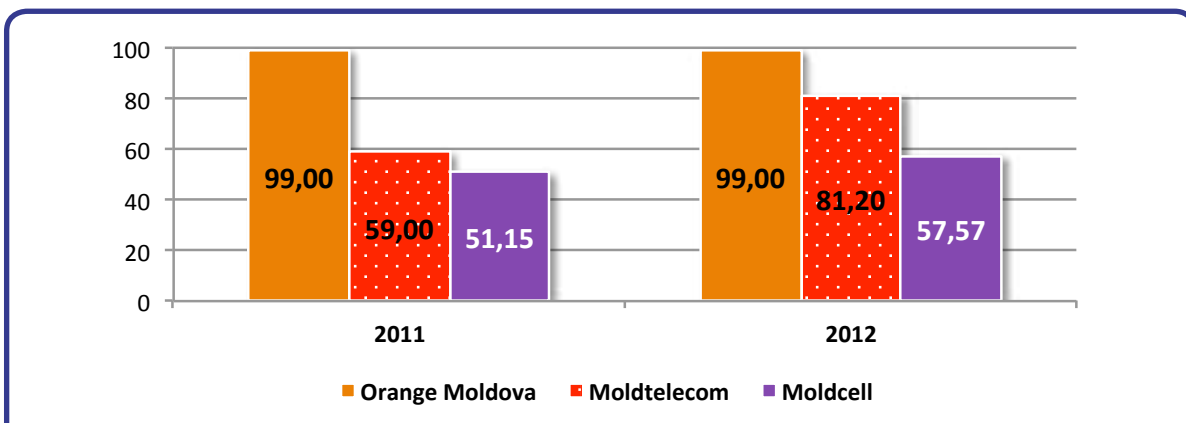

Figura 18 Rata de acoperire a populației republicii cu rețele 3G (%)

Datele expuse în figurile 17 și 18 arată că în anul 2012 toți cei trei furnizori de comunicații mobile au asigurat creșterea ratelor de acoperire a teritoriului și a populației cu semnal radio provenit din rețelele 3G.

2.2 Utilizatori și penetrare

În anul 2012 a continuat evoluția ascendentă a bazei de utilizatori ai serviciilor de comunicații mobile.

Numărul acestora a sporit, față de 2011, cu 14,73% și a depășit cifra de 4 mil. 262,0 mii, iar rata de penetrare a serviciilor date a crescut cu 15,5 p.p. și a atins valoarea de 119,7%. (Figura 19). Din numărul total de utilizatori, 4 mil. 080,1 mii au fost utilizatori ai serviciilor de telefonie mobilă, 178,5 mii - utilizatori ai serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, iar 3,9 mii - utilizatori ai altor servicii (M2M, etc.).

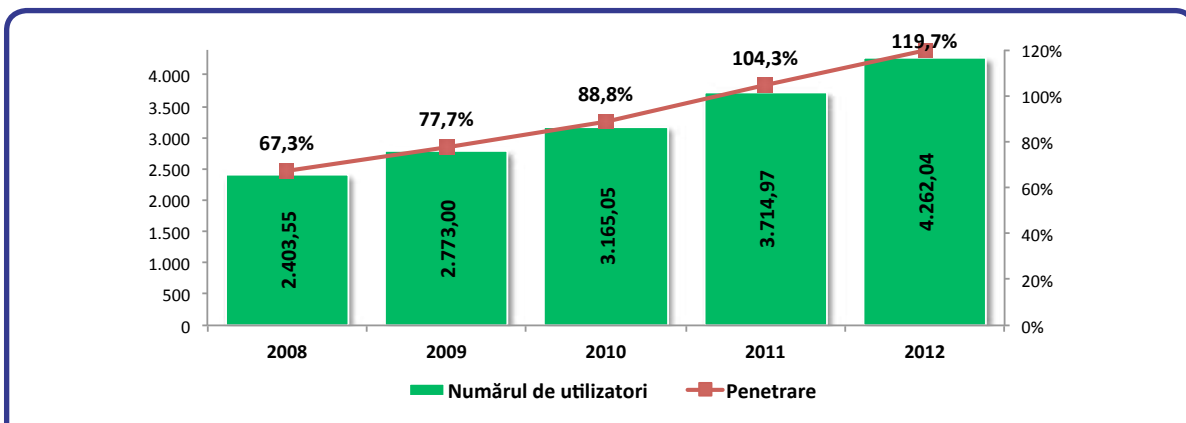

Figura 19 Numărul utilizatorilor (mii) și rata de penetrare a serviciilor de comunicații mobile

Conform situației din 31.12.2012, 93,6% din numărul total al utilizatorilor de comunicații mobile erau persoane fizice și 6,4% - persoane juridice. În anul de referință, cel mai mult a crescut baza de utilizatori ai S.A. „Moldcell” – cu circa 242,4 mii. Baza de clienți a acestui

furnizor a sporit, față de 2011, cu 17,8%, și a ajuns la 1 mil. 603 mii. Numărul utilizatorilor de comunicații mobile ai S.A. „Orange Moldova” a crescut cu 214,0 mii și a atins cifra de 2 mil. 343,5 mii, iar ai S.A. „Moldtelecom” – cu 90,7 mii și a alcătuit 316,0 mii (Figura 20).

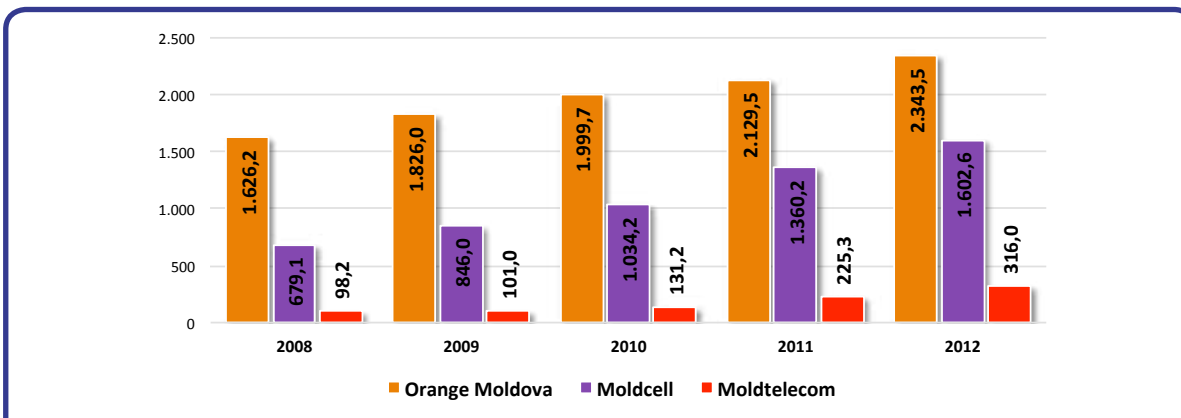

Figura 20 Evoluția numărului de utilizatori de comunicații mobile per furnizor (mii)

Cea mai semnificativă cotă a pieței de de comunicații mobile, în funcție de numărul de utilizatori, - de 54,99% - a fost deținută de S.A. „Orange Moldova”. S.A. „Moldcell” a avut o cotă de piață de 37,6%, iar

S.A. „Moldtelecom” - de 7,41% (Figura 21). Totodată, datele statistice arată că în ultimii trei ani cota de piață a S.A. „Orange Moldova” s-a micșorat cu aproximativ 10 p.p.

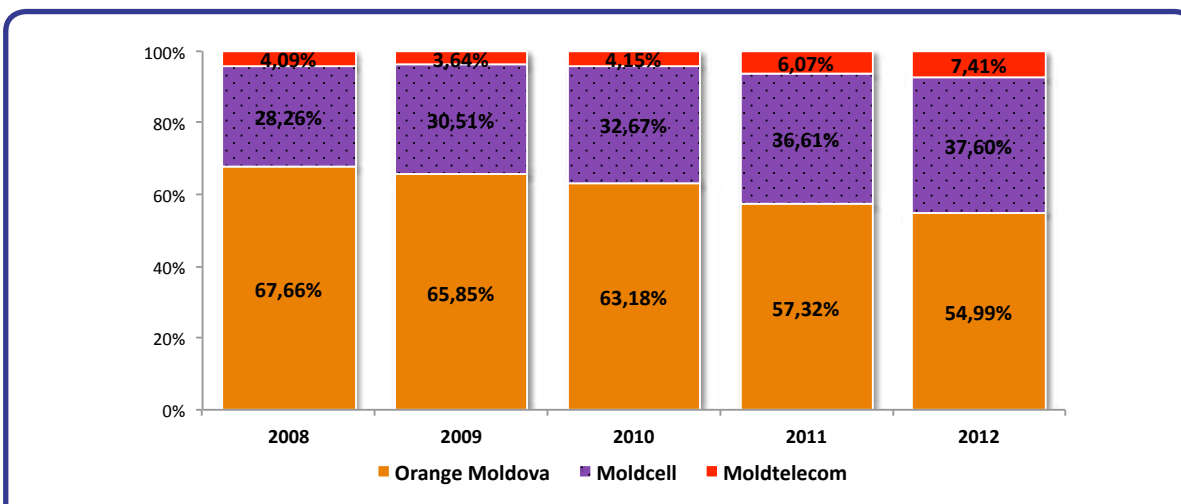

Figura 21 Structura pieței, în funcție de numărul utilizatorilor de comunicații mobile

2.3 Telefonie mobilă

În anul de referință, numărul utilizatorilor serviciilor de telefonie mobilă a sporit, față de 2011, cu 13,73%

și a depășit cifra de 4 mil. 080,1 mii. În aceeași perioadă, rata de penetrare a serviciilor date a crescut cu 13,87 p.p. și a atins nivelul de 114,6%. (Figura 22).

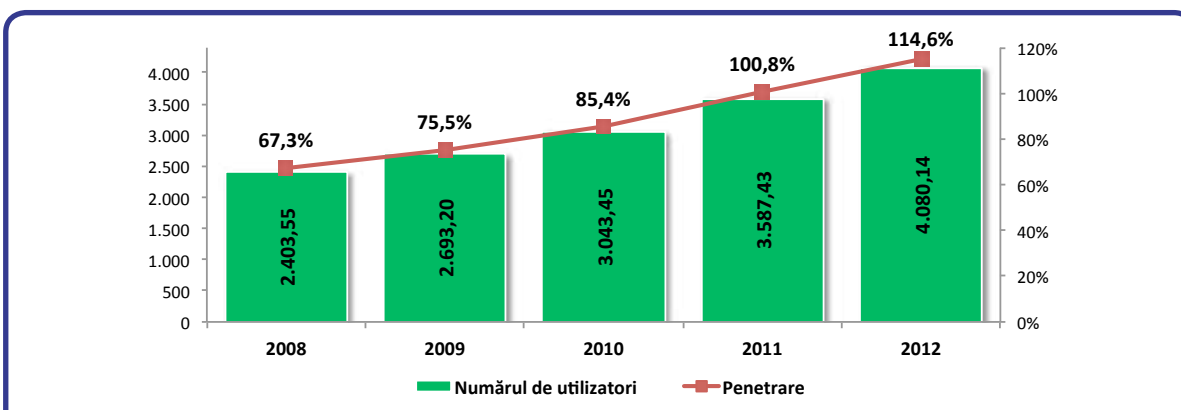

Figura 22 Numărul utilizatorilor (mii) și ratele de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă

Raportată la situația din alte state/regiuni, rata de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă în R. Moldova (Figura 23), depășește media globală (86%) cu 29 p.p. Comparativ cu statele vecine, acest indicator

este mai mic cu 8 p.p decât media în Ucraina și în România (123%).. Indicatorul dat este cu 11 p.p. mai jos decât media din țările UE (126%) și cu 31 p.p. - decât media în statele CSI (146%).

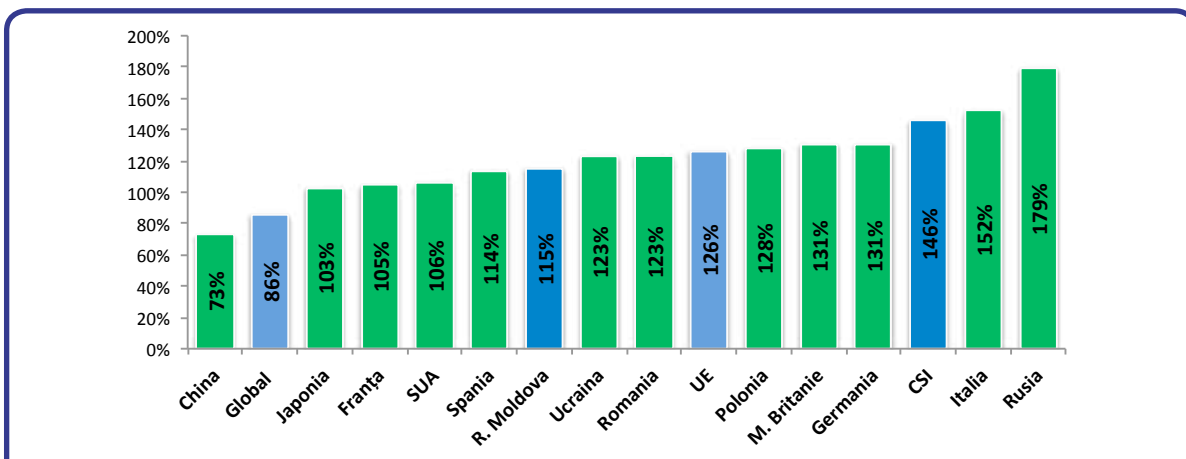

Figura 23 Ratele de penetrare¹ a serviciilor de telefonie mobilă în R. Moldova și în alte țări/regiuni

Conform situației din 31.12.2012, din numărul total de utilizatori ai serviciilor de telefonie mobilă 87,85%

au fost utilizatori activi¹, iar 12,15% - utilizatori pasivi (Figura 24).

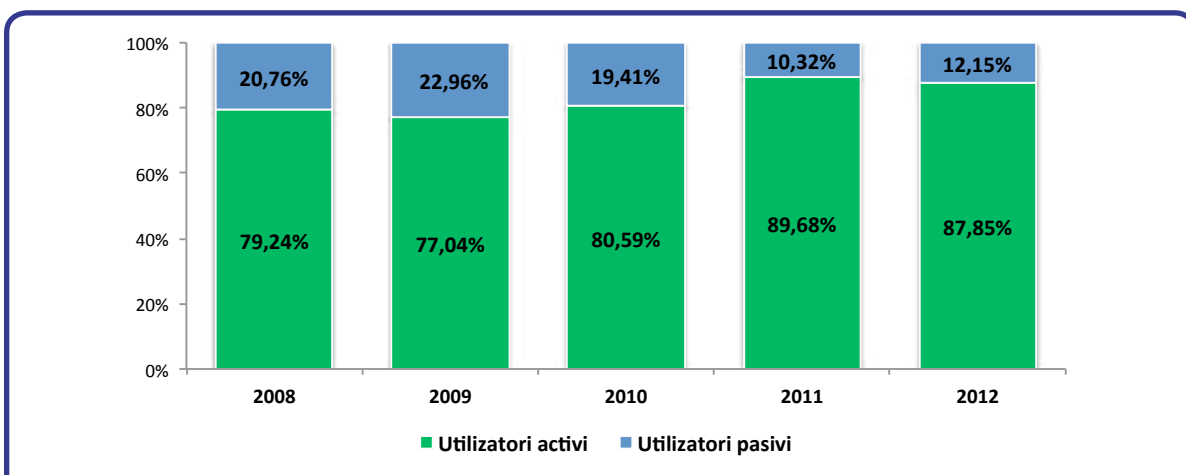

Figura 24 Structura pieței, în funcție de tipul utilizatorilor (activi/pasivi)

În anul de referință, cota utilizatorilor de telefonie mobilă cu abonamente a fost de 23,87%, iar

a utilizatorilor cu cartele preplătite – de 76,13% (Figura 25).

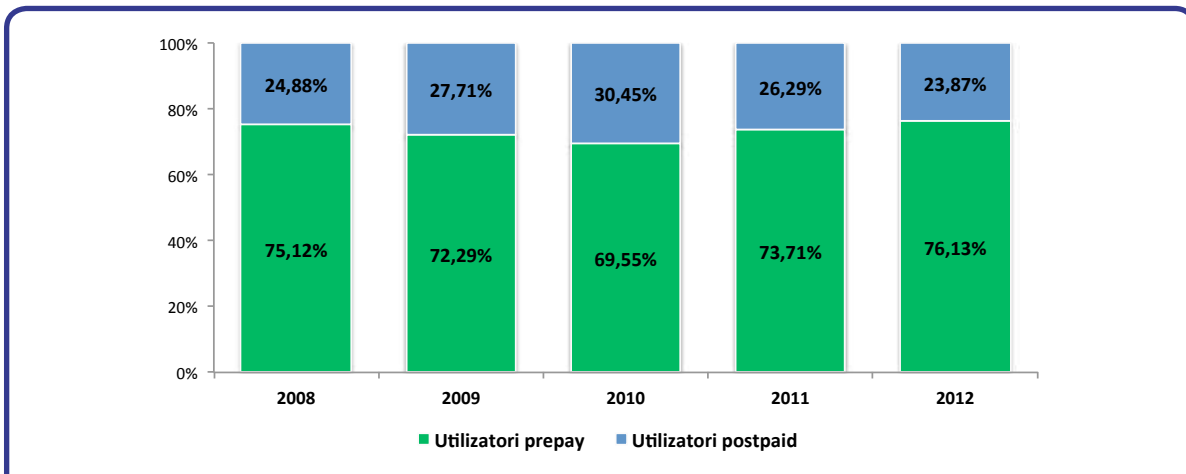

Figura 25 Structura pieței, în funcție de tipul utilizatorilor (prepay/postpaid)

¹ Date statistice preluate din raportul ITU pentru anul 2011.

² Conform metodologiei ANRCETI, utilizatori activi sunt considerați utilizatorii care în decursul ultimelor trei luni până la raportarea datelor au consumat cel puțin un serviciu plătit.

În anul de referință, volumul total al traficului de voce în rețelele mobile a crescut, față de 2011, cu 7,37% și a depășit cifra de 5,09 mld. minute. Toate

categoriile de trafic în rețelele dateau înregistrat creșteri în raport cu anul 2011 (Figura 26).

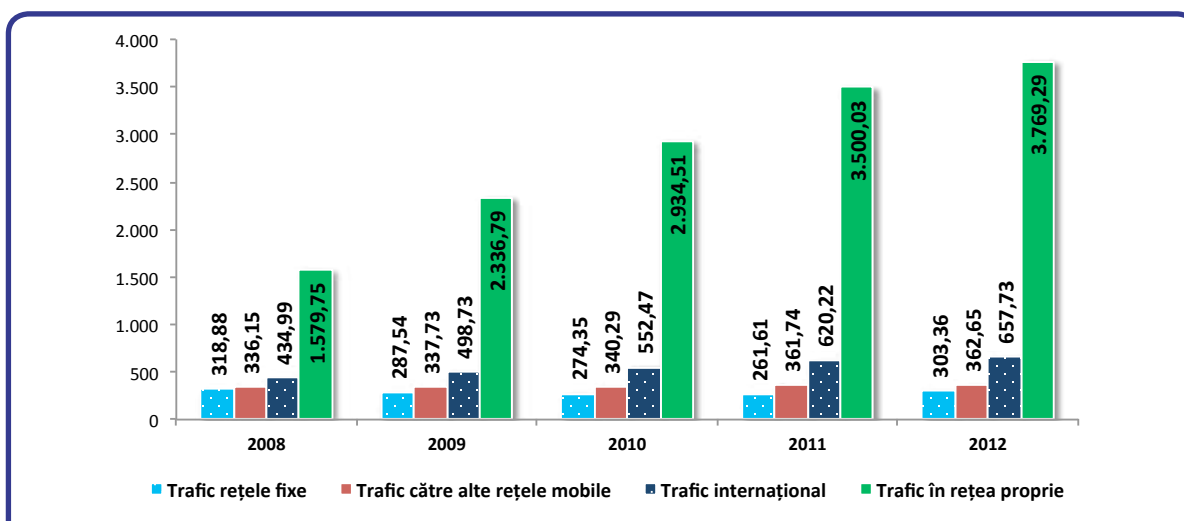

Figura 26 Evoluția traficului în rețelele mobile (mil. minute)

Din volumul total al traficului voce originat în rețelele mobile, 3,14 mld. minute revin S.A. „Orange Mol-

dova”, 1,09 mld. minute - S.A. „Moldcell” și 240,2 mil. minute - S.A. „Moldtelecom” (Figura 27).

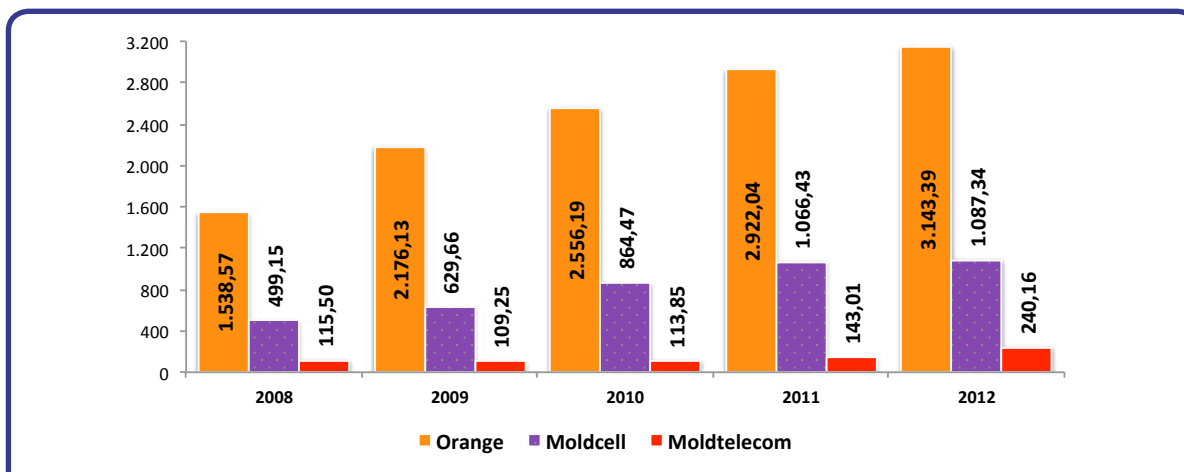

Figura 27 Traficul originat în rețelele furnizorilor de telefonie mobilă (mil. minute)

În anul 2012, indicatorul MoU (numărul mediu de minute consumate lunar de un utilizator) a fost de 121 minute (2 ore și 1 minută). Per furnizor, indicatorul MoU nu s-a schimbat doar la S.A. „Orange Moldo-

va”, rămânând la valoarea de 151 minute. Indicatorul MoU al S.A. „Moldtelecom” a scăzut de la 101 min. la 95 min., iar al S.A. „Moldcell” - de la 104 min. la 81 min. (Figura 28).

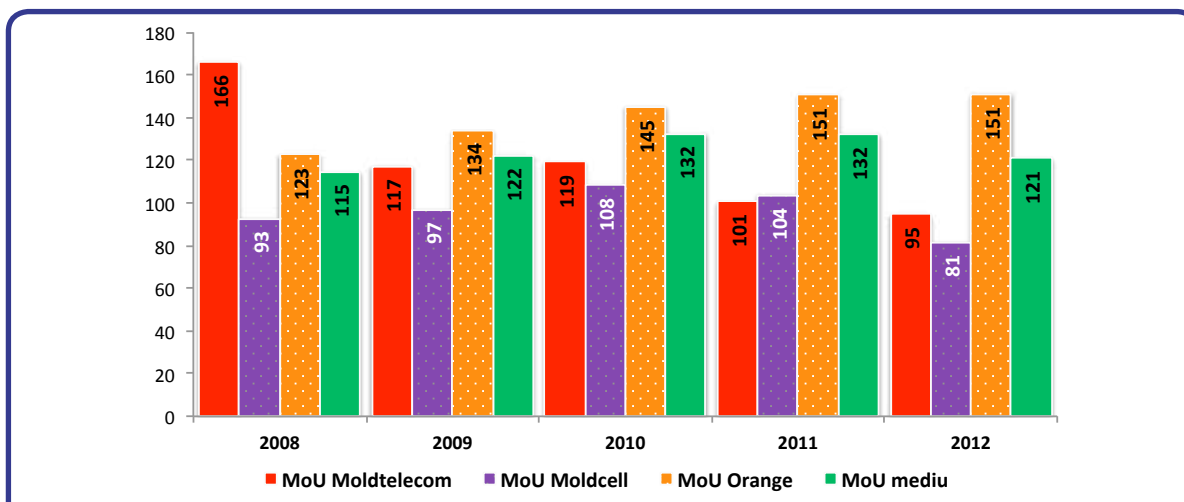

Figura 28 Evoluția indicatorului MoU (minute)

În comparație cu media înregistrată, în anul 2011, în țările UE (189 minute), indicatorul MoU în R. Moldo-

va este mai jos cu 68 minute (Figura 29).

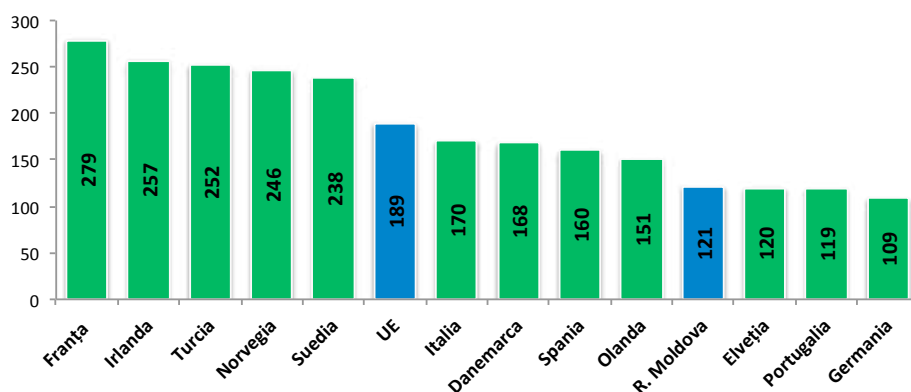

Figura 29 Valoarea indicatorului MoU în R. Moldova și în unele state europene (minute)

În urma creșterii numărului de utilizatori și a traficului în rețelele mobile veniturile obținute în anul 2012 din serviciile de telefonie mobilă au sporit, față de 2011, cu 1,99% și a atins cifra de 3 mld. 503,1 mil. lei. Veniturile înregistrate de S.A. „Moldtelecom” s-au

majorat cu 31,29% și au însumat 140,3 mil. lei, iar cele obținute de S.A. „Orange Moldova” au crescut cu 1,54% și au constituit 2 mld. 481,5 mil. lei. Totodată, vânzările S.A. „Moldcell” s-au diminuat cu 0,32% și au alcătuit 881,3 mil. lei (Figura 30).

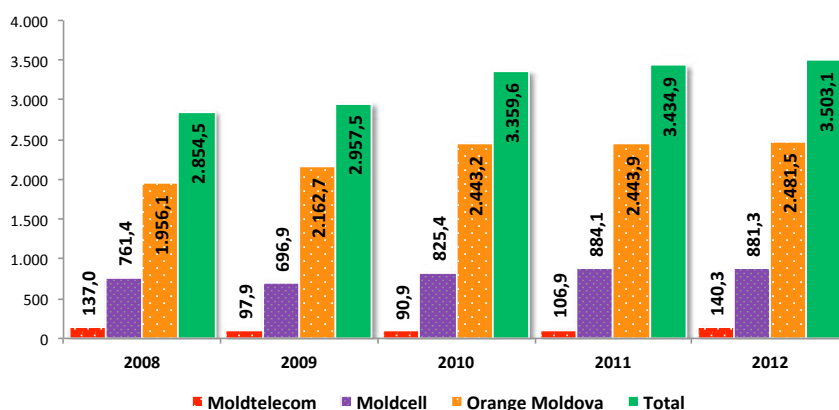

Figura 30 Evoluția veniturilor obținute de furnizorii la telefonie mobilă (mil. lei)

În același timp, venitul mediu lunar per utilizator (ARPU) s-a micșorat cu 12,9% și a constituit 77,6 lei. De remarcat că toți cei trei furnizori de telefonie mobilă au înregistrat un ARPU mai mic decât în

2011 (Figura 31). Venitul mediu lunar per persoană fizică¹ (segmentul rezidențial) s-a cifrat la 50,1 lei, iar per agent economic² (segmentul business) - la 170,6 lei.

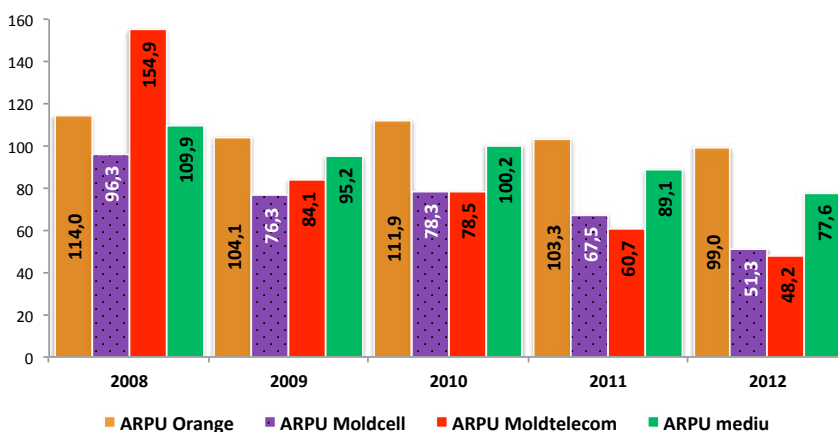

Figura 31 Evoluția venitului mediu lunar per utilizator telefonie mobilă - ARPU (lei)

¹ Factura plătită de o persoană fizică, fără TVA

² Factura plătită de o persoană juridică, fără TVA

2.5 Acces dedicat la Internet mobil

În anul 2012, volumul total al veniturilor obținute de cei trei furnizori de comunicații mobile din vânzarea serviciilor de acces dedicat la Internet mobil a crescut, față de 2011, cu 30,8% și a însumat 229,8 mil. lei.

S.A. „Orange Moldova” a obținut venituri în valoare de 112,1 mil. lei, S.A. „Moldcell” – de 73,1 mil. lei, iar S.A. „Moldtelecom” – de 44,6 mil. lei (Figura 32). În ultimii doi ani, din cei trei furnizori numai S.A. „Moldtelecom” a reușit să-și dubleze veniturile obținute.

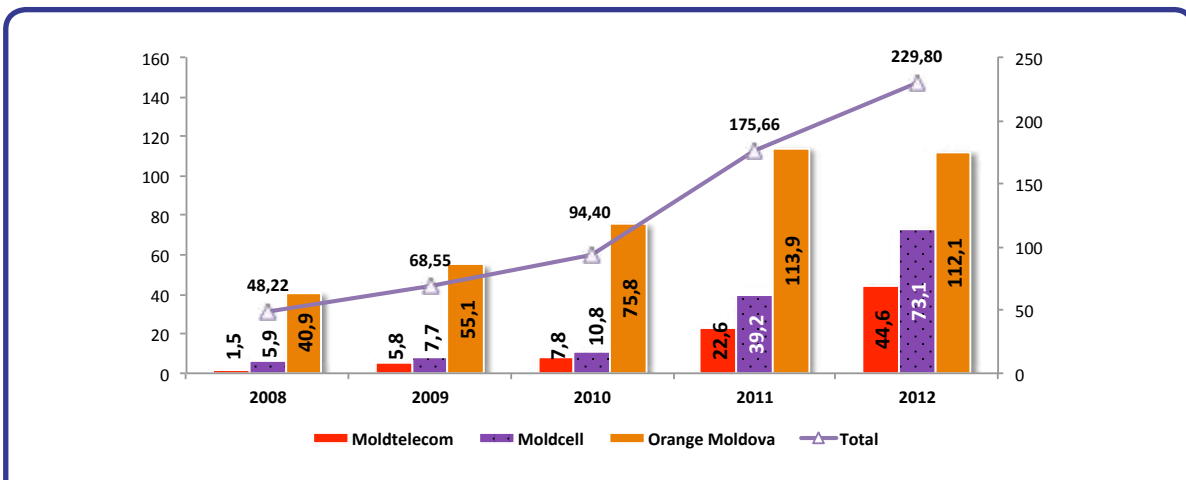

Figura 32 Veniturile furnizorilor serviciilor de acces dedicat la Internet mobil (mil.)

Venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al furnizorilor de pe această piață a sporit, față de 2011, cu 7,48 p.p. și a însumat 126,29 lei. Cel mai mare ARPU a fost înregis-

trat de către S.A. „Moldcell” – 154,53 lei. S.A. „Moldtelecom” a avut un ARPU în valoare de 126,82 lei, iar S.A. „Orange Moldova” – de 112,68 lei (Figura 33).

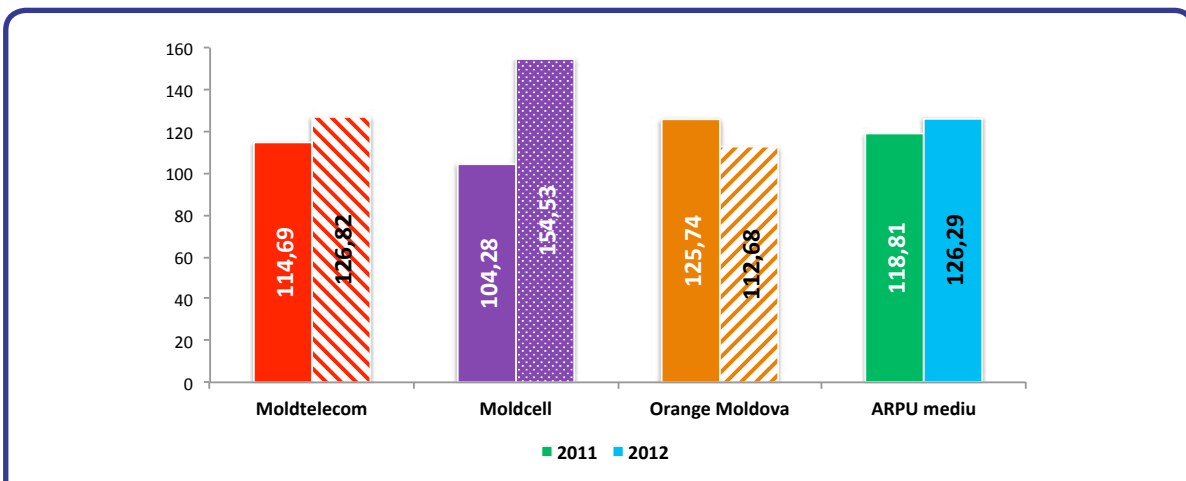

Figura 33 Venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al furnizorilor de acces dedicat la Internet mobil (lei)

În anul de referință, cea mai mare cotă pe piața serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, în funcție de cifra de afaceri, – de 48,8% – a deținut-o S.A. „Orange Moldova”. S.A. „Moldcell” a avut o cotă de piață de

31,8%, iar S.A. „Moldtelecom” – de 19,4% (Figura 34). Datele din figura de mai jos arată că în ultimii doi ani cota de piață a S.A. „Moldcell” a crescut cu 20,4 p.p., iar cota S.A. „Orange Moldova” s-a micșorat cu 31,5 p.p.

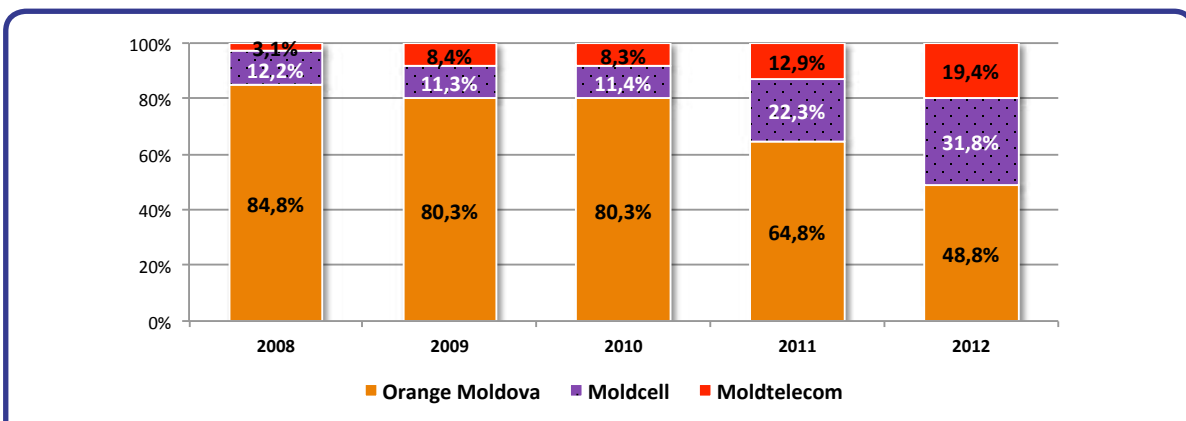

Figura 34 Cotele de piață ale furnizorilor serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, în funcție de cifra de afaceri

În perioada de raport numărul de utilizatori la serviciile de acces dedicat la Internet mobil a crescut, față de 2011, cu 42,98% și a atins cifra de 178,4 mii, iar rata de penetrare a acestor servicii la 100 de locuitori a sporit cu 1,51 p.p. și a constituit 5,01%. Conform

situației din 31.12.2012, cel mai mare număr de abonați la serviciile de acces dedicat la Internet mobil – de 86,6 mii – l-a avut S.A. „Orange Moldova”. Baza de abonați a S.A. „Moldcell” a fost de 57,0 mii, iar a S.A. „Moldtelecom” - de 34,9 mii (Figura 35).

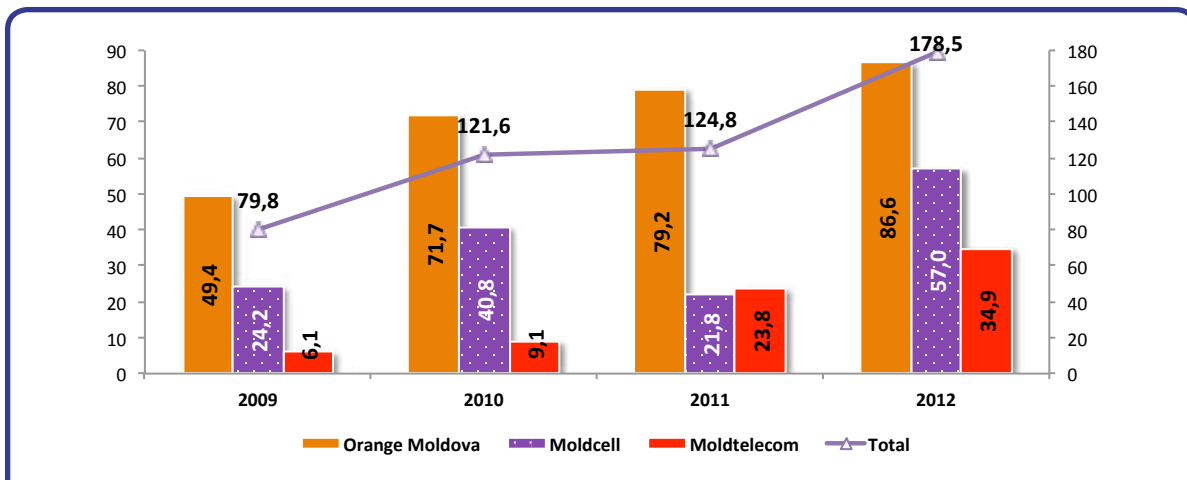

Figura 35 Evoluția numărului de utilizatori la Internet mobil în bandă largă (mii)

În anul de referință, volumul total al traficului de Internet mobil (AUPU) consumat de către utilizatorii voce de comunicații mobile a constituit 575,8 mii GB sau circa 36,8 MB lunar per utilizator. În același timp,

traficul total de Internet mobil (AUPU) consumat de utilizatorii serviciilor de acces dedicat la Internet mobil a fost de 15 mil. 943,9 mii GB sau circa 8,8 GB lunar per abonat.

3 TELEFONIE FIXĂ

3.1 Date generale. Dinamica pieței

În 2012, pe piața serviciilor de telefonie fixă au activat 27 furnizori (furnizorul istoric S.A. „Moldtelecom” și 26 furnizori alternativi). Comparativ cu anul 2011, volumul total al vânzărilor pe acest segment de piață a scăzut cu 6,1% și însumat 1 mld. 546,1 mil. lei. Vânzările furnizorului istoric S.A. „Moldtelecom” s-au

micșorat cu 7,1% și au constituit 1 mld. 504,5 mil. lei, iar cele ale furnizorilor alternativi s-au majorat cu 50,9% și au alcătuit 41,6 mil. lei (Figura 36). Datele prezentate în figură arată declinul în care a intrat furnizorul istoric al patrulea an consecutiv pe acest segment de piață.

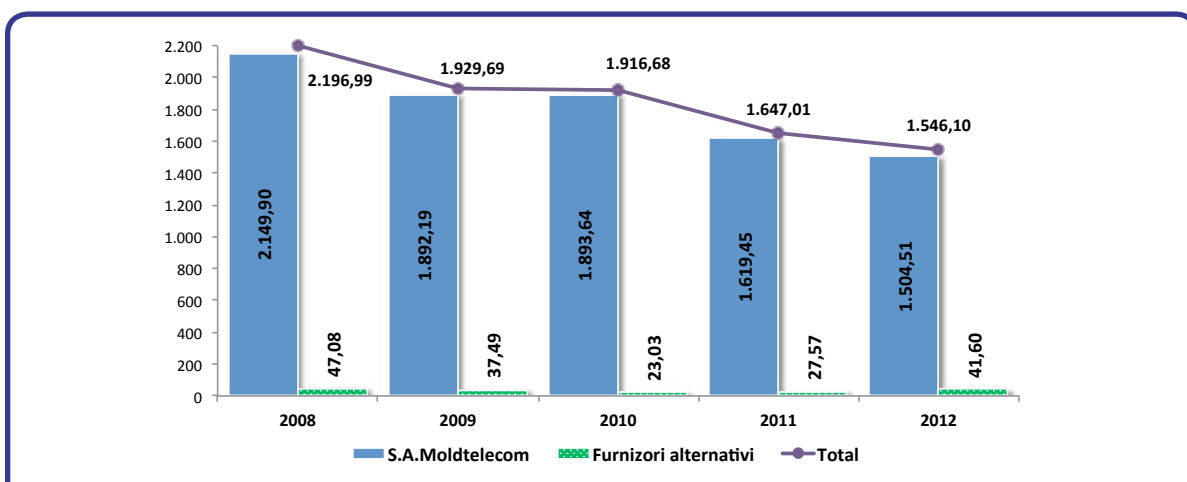

Figura 36 Evoluția veniturilor obținute de furnizorii serviciilor de telefonie fixă (mil. lei)

Veniturile obținute din vânzările serviciilor de telefonie fixă au următoarea structură: 53,3% - din apelurile internaționale de plecare și sosire, 11,9% - din abonamente, 11,7% - din apelurile către rețelele mobile, 11,9% - din apelurile locale și interurbane,

11,2% - din alte servicii (Figura 37). Datele prezentate arată diminuarea veniturilor pe segmentul apeluri internaționale, care au o pondere mare în structura cifrei de afaceri a furnizorului istoric.

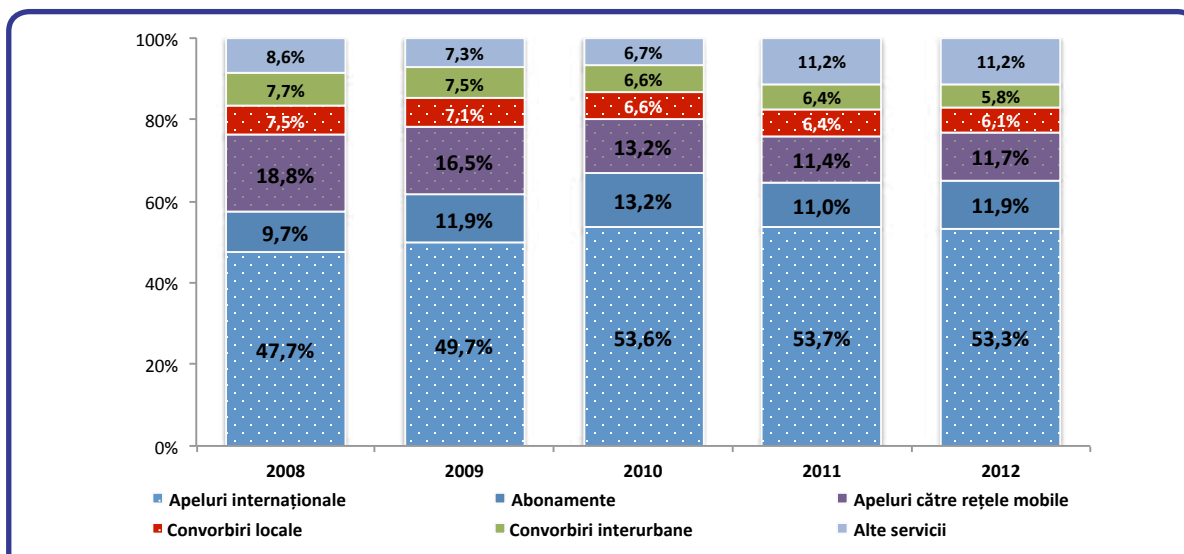

Figura 37 Structura veniturilor obținute din serviciile de telefonie fixă

În anul de referință, venitul mediu lunar per abonant (ARPU) al furnizorilor de telefonie fixă a scăzut, față de 2011, cu 7,9% și a însumat 108,0 lei. Venitul mediu lunar per persoană fizică¹ (segmentul rezidențial) a constituit 45,3 lei, iar per agent economic²

(segmentul business) - 120 lei. S.A. „Moldtelecom” a înregistrat un ARPU de 111,4 lei (în scădere cu 7,1%), iar furnizorii alternativi - de 51,3 lei (în creștere cu 0,3%) (Figura 38).

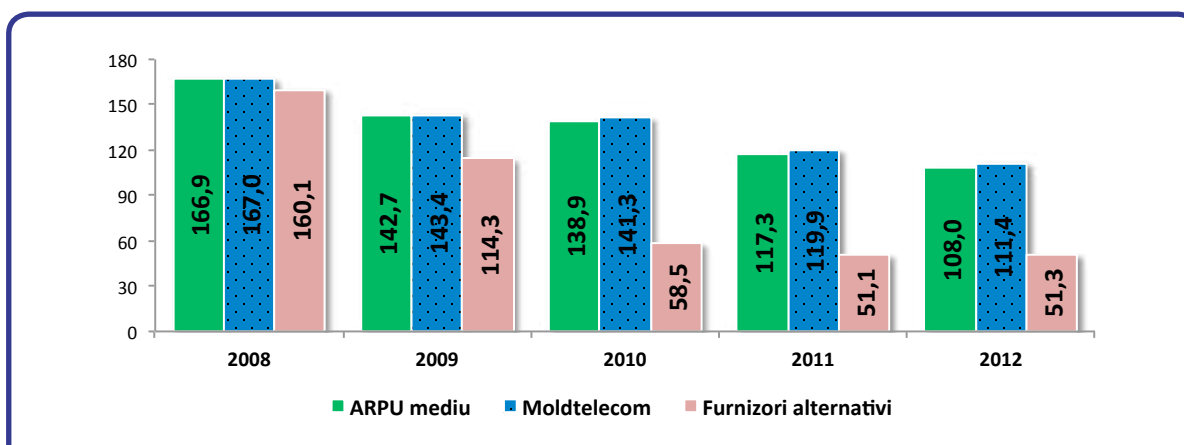

Figura 38 Evoluția venitului mediu lunar per abonant - ARPU (lei)

3.2 Abonați și penetrare

Numărul abonaților la serviciile de telefonie fixă³ a crescut, față de 2011, cu 25,9 mii sau cu 2,2% și a atins cifra de 1 mil. 205,8 mii. La finele anului 2012, 88,4% din numărul total al abonaților la serviciile

de telefonie fixă erau persoane fizice, iar 11,6% - persoane juridice. În funcție de mediul de reședință, 629,3 mii de abonați (52,2%) erau domiciliați în localități urbane, iar 576,5 mii (47,8%) - în mediul rural.

¹ Factura plătită de o persoană fizică, fără TVA

² Factura plătită de o persoană juridică, fără TVA

³ În calcul au fost luate liniile fixe de abonat, iar în cazul serviciilor prestate în baza tehnologiei VoIP - numerele telefonice alocate utilizatorilor.

În perioada de raport, baza de abonați a S.A. „Moldtelecom” s-a micșorat cu 4,0 mii de clienți, iar a furnizorilor alternativi a crescut cu circa 29,9 mii. La 31.12.2012, S.A. „Moldtelecom” avea 1 mil. 123,2 mii abonați, iar furnizorii alternativi – 82,6 mii. Rata

de penetrare a serviciilor de telefonie fixă la 100 de locuitori a sporit cu 0,73 p.p. și a ajuns la 33,87% (Figura 39). În localitățile urbane acest indicator era de 42,36%, iar în cele rurale – de 27,8%.

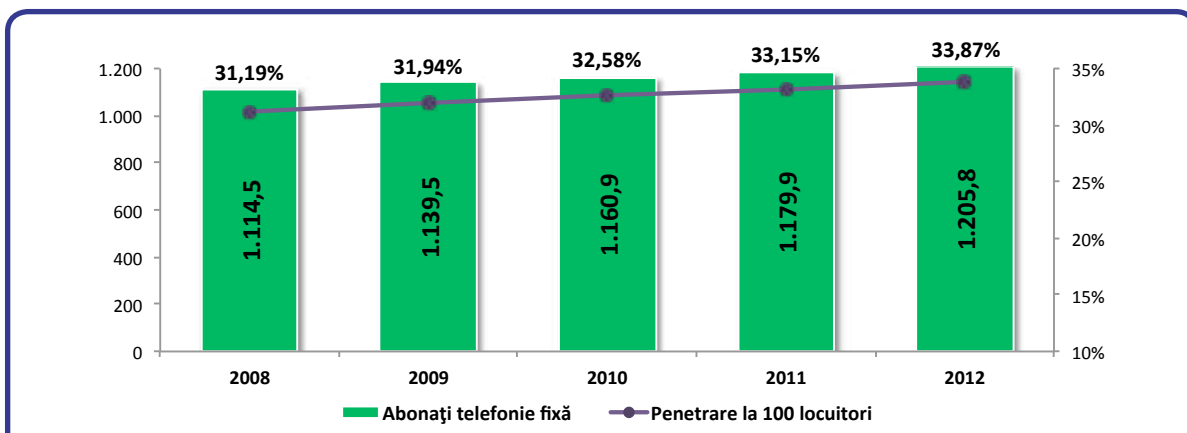

Figura 39 Numărul de abonați (mii) și ratele de penetrare a serviciilor de telefonie fixă

Conform situației din 31.12.2012, furnizorul istoric S.A. „Moldtelecom” deținea o cotă de piață, în funcție de numărul de abonați, de 93,15%, șase

furnizori alternativi - o cotă cuprinsă între 0,27% și 1,82% (Tabelul 2), iar ceilalți furnizori cote de piață și mai mici.

Tabelul 2 Cotele de piață ale furnizorilor, în funcție de numărul de abonați

Furnizor	2008	2009	2010	2011	2012
Moldtelecom	97,65%	97,50%	96,79%	95,54%	93,15%
Sun Communications	0,00%	0,07%	0,19%	1,11%	1,82%
Starnet	0,06%	0,04%	0,11%	0,40%	1,56%
Orange Moldova	0,33%	0,26%	0,77%	0,98%	1,12%
Arax-Impex	0,64%	0,83%	0,97%	1,07%	1,11%
Riscom	0,29%	0,30%	0,29%	0,29%	0,28%
CFM	0,36%	0,29%	0,28%	0,25%	0,27%

Raportată la situația din alte state/regiuni, rata de penetrare a telefoniei fixe în R. Moldova depășește media globală (17%) cu 17 p.p. Comparativ cu situația din statele vecine, acest indicator este cu 6 p.p. mai mare decât în Ucraina (28%) și cu 12 p.p. mai

mare decât în România (22%). Indicatorul dat depășește cu 8 p.p. media de 26% din țările din spațiul CSI, dar este mai mic cu 10 p.p. decât media de 44% din țările UE (Figura 40).

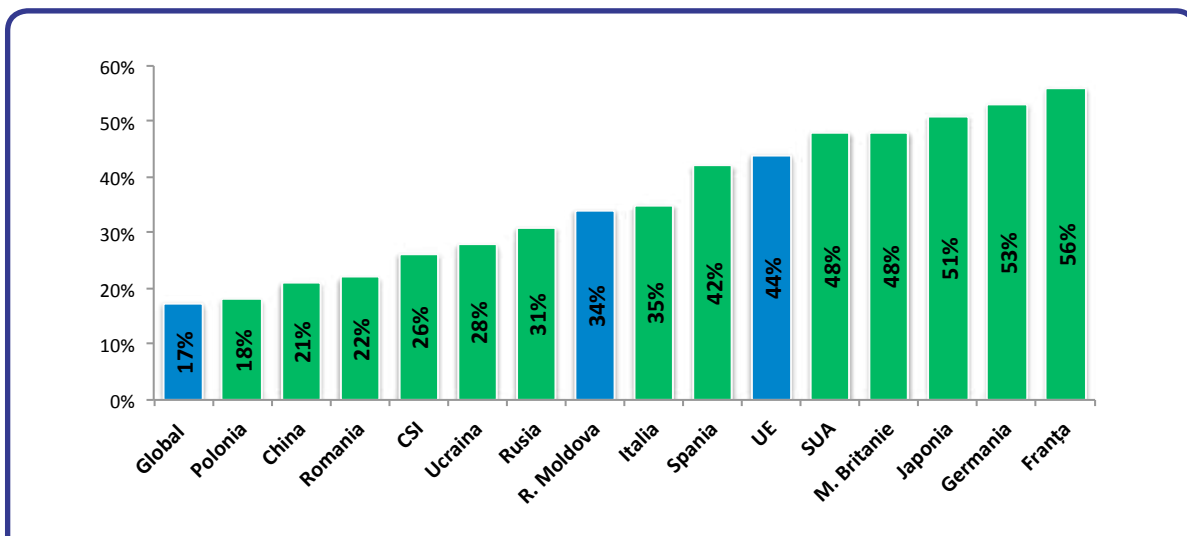

Figura 40 Ratele de penetrare¹ a serviciilor de telefonie fixă în R. Moldova și în alte țări/regiuni

¹ Date statistice preluate din raportul ITU pentru anul 2011.

3.3 Evoluția traficului

În anul de referință, volumul total al traficului în rețelele de telefonie fixă s-a micșorat, față de 2011, cu 8,8%, și a constituit 3 mld. 29,5 mil. minute. Toate tipurile de trafic generat în rețelele de telefonie fixă

s-au diminuat. Astfel, traficul de voce către destinații internaționale s-a redus cu circa 14% (până la 62,9 mil. minute), către alte rețele fixe – cu 10,7% (până la 2,3 mld. minute) și către rețelele mobile - cu 1,1% (până la 118,7 mil. minute) (Figura 41).

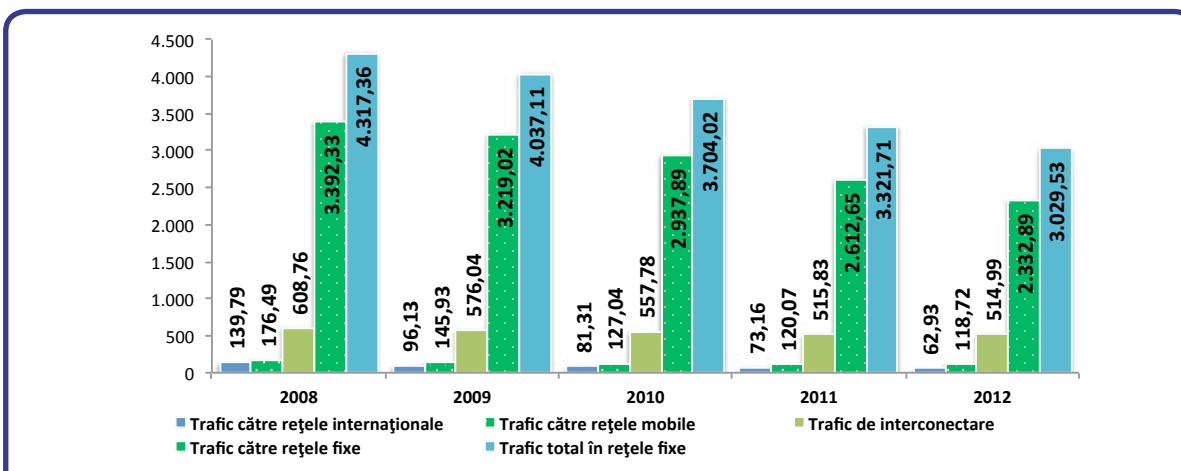

Figura 41 Evoluția traficului pe piața serviciilor de telefonie fixă (mil. minute)

În anul 2012, indicatorul MoU (numărul mediu de minute consumate lunar de un abonat) pe piața de

telefonie fixă a scăzut, față de anul 2011, cu 10,6% și a constituit 211 minute (3 ore și 31 minute) (Figura 42).

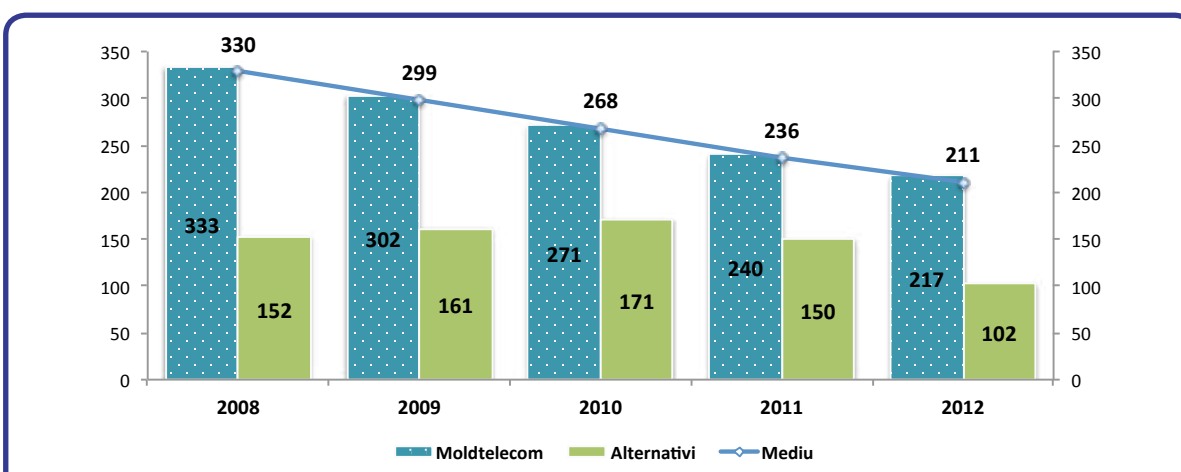

Figura 42 Evoluția indicatorului MoU (minute)

Structura traficului de voce arată că telefonul fix este preponderent utilizat de către abonați pentru comunicații în rețelele fixe. Ponderea cea mai mare în traficul total de voce realizat în rețelele de telefonie

fixă – de circa 77,0% - o deține traficul în cadrul rețelelor fixe (Figura 43). Această situație este cauzată de tarifele foarte mici pentru apelurile în rețea și tarifele mari la apelurile către rețelele mobile.

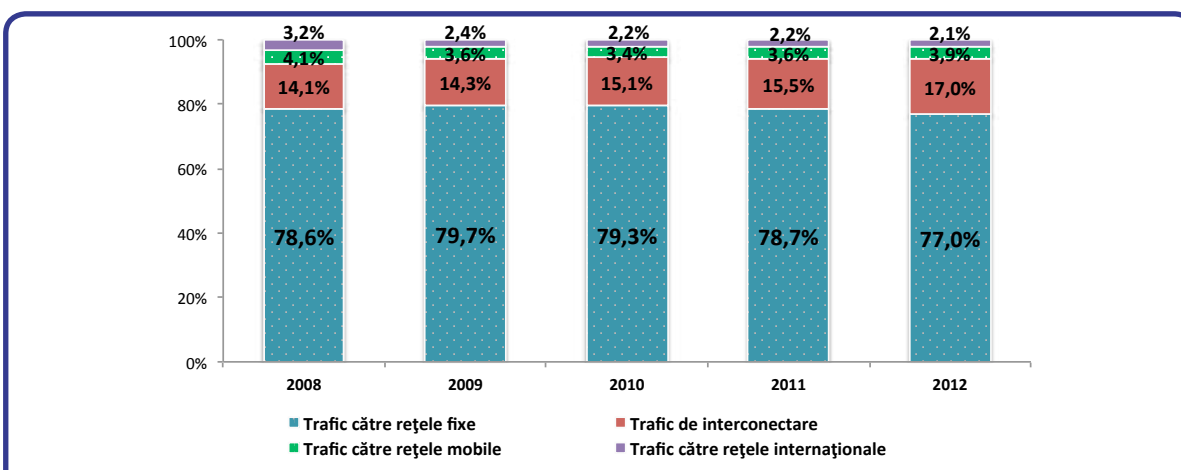

Figura 43 Ponderea tipurilor de trafic în structura traficului total în rețelele fixe

4 ACCES LA INTERNET LA PUNCTE FIXE ȘI TRANSMISIUNI DE DATE

4.1 Date generale. Dinamica pieței

În anul 2012, capacitatea canalelor de acces din R. Moldova la Internetul extern a crescut, față de 2011, cu 17% și atins valoarea de 143,54 Gbps. Această evoluție a fost determinată de majorarea numărului de utilizatori Internet, accesarea tot mai frecventă de către aceștia a conținutului video și a mass - media electronică, de creșterea duratei utilizării Internetului și diversificarea în continuare a modalităților de accesare a acestuia (prin intermediul tabletelor și smartfoanelor). Conform sitului de profil www.netindex.com, la 31.03.2013, viteza medie de acces (de descărcare) la Internet pentru R. Moldova era de 21,98 Mbps. După acest indicator țara noastră se cla-

sa pe locul 20 în lume, înaintea Ucrainei care deținea locul 28 (17,73Mbps) și după România care era clasată pe locul 12 (28,2 Mbps).

În anul de referință, pe piața serviciilor de acces la Internet la puncte fixe și transmisiuni de date au activat 58 de furnizori. Conform datelor raportate de acești furnizori, volumul total al vânzărilor pe piața serviciilor de acces la Internet și transmisiuni de date a sporit, față de 2011, cu 19,2% și a însumat 808,1 mil. lei. Cifra de afaceri a S.A. „Moldtelecom” a crescut cu 24,2% și a însumat 563,8 mil. lei, „Starnet” S.R.L. – cu 13,0% și a constituit 120,3 mil. lei, iar cea a S.A. „Orange Moldova” – cu 4,4% și a alcătuit 28,3 mil. lei (Figura 44).

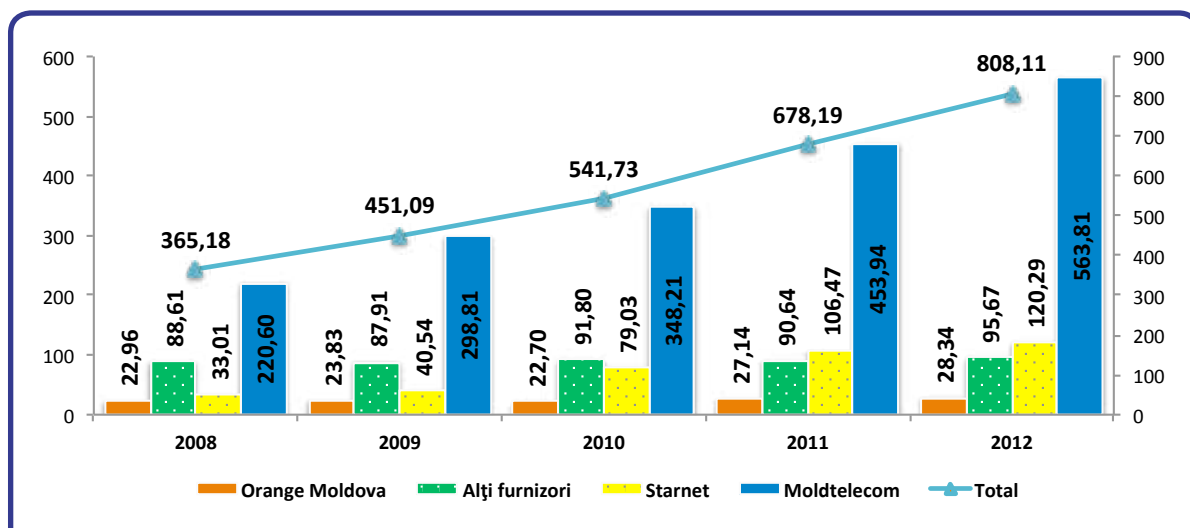

Figura 44 Evoluția veniturilor obținute de furnizori (mil. lei)

În urma acestei evoluții cota de piață a S.A. „Moldtelecom”, în funcție de veniturile obținute, a constituit 69,8%, a „Starnet” S.R.L. – 14,9% și a S.A. „Orange

Moldova” – 3,5%. Cota sumară a celorlalți furnizori de pe această piață s-a micșorat până la 11,8% (Figura 45).

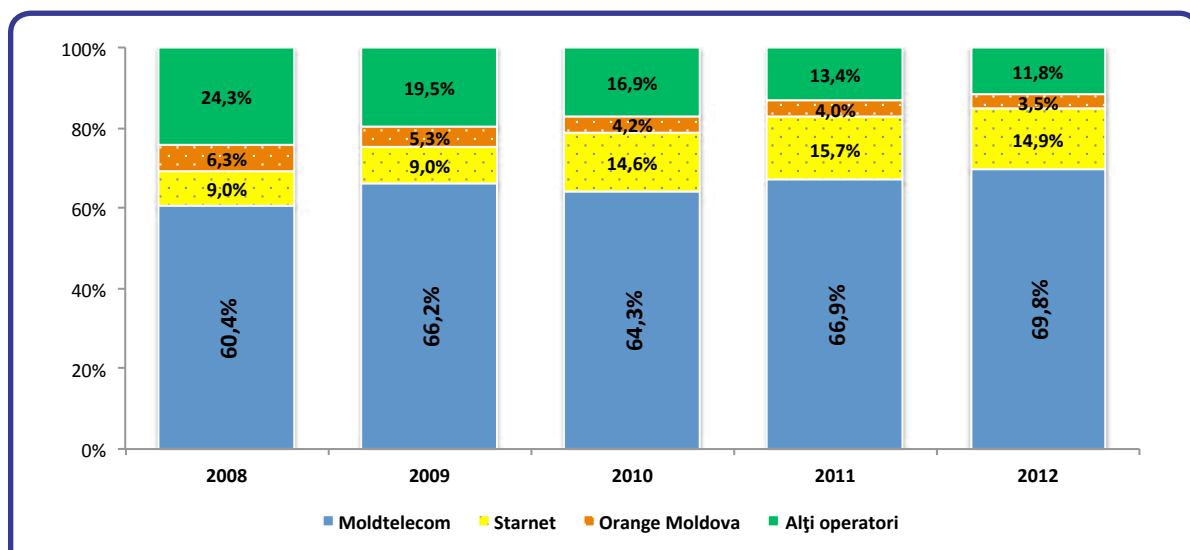

Figura 45 Cotele de piață ale furnizorilor, în funcție de cifra de afaceri

Venitul mediu lunar per abonată (ARPU) al furnizorilor serviciilor de acces la Internet a scăzut, față de 2011, cu 2,46% și a alcătuit 141,12 lei (Figura 46). Venitul mediu lunar per persoană fizică¹ (segmentul rezidențial) a constituit 109,4 lei, iar per agent economic² (segmentul business) - 511,4 lei. De remar-

cat că pe această piață, al treilea an consecutiv, se înregistrează diminuarea costurilor suportate de utilizatorii finali pentru consumul serviciilor de acces la Internet, tendință determinată, în mare parte, de ofertele competitive propuse de furnizori în speranța atragerii de noi clienți.

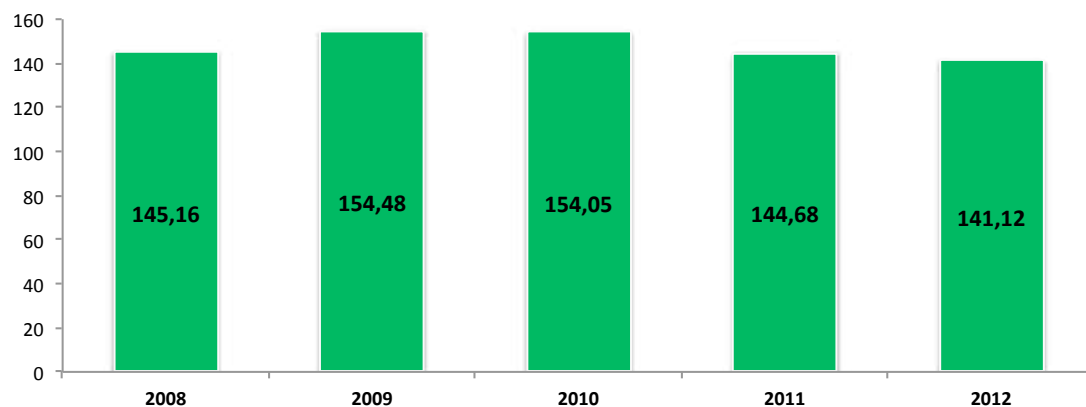

Figura 46 Evoluția venitului mediu lunar per utilizator - ARPU (lei)

4.2 Abonați și penetrare

În perioada de raport, numărul total al abonaților la serviciile de acces la Internet la puncte fixe a crescut, față de 2011, cu 17,5% și a ajuns la 417,2 mii. La finele anului 2012, 94,9% din numărul total al abonaților

la aceste servicii erau persoane fizice și 5,1% - persoane juridice. În aceeași perioadă, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet la puncte fixe, raportată la 100 de locuitori, s-a majorat cu 1,7 p.p. și a constituit 11,7% (Figura 47).

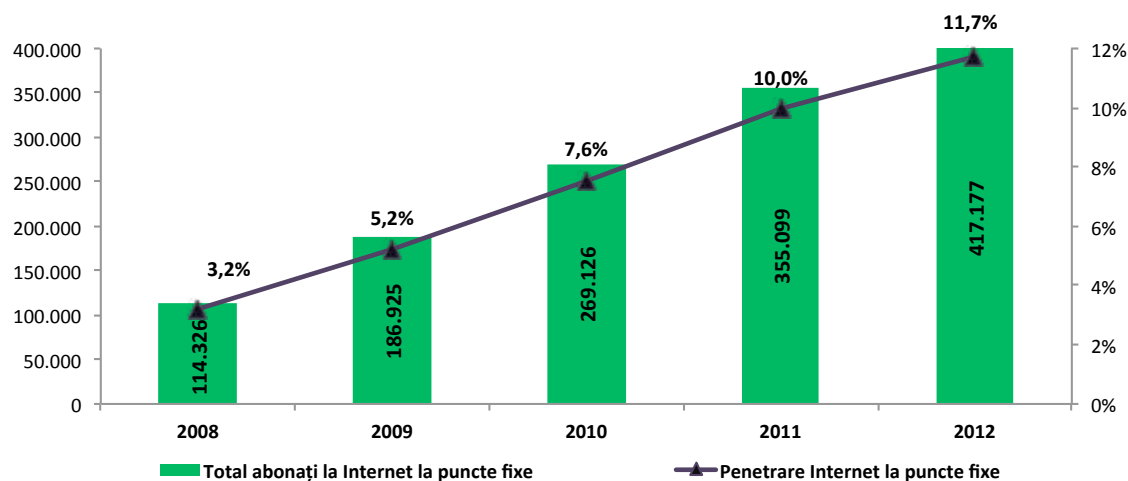

Figura 47 Numărul de abonați și penetrarea serviciilor de acces la Internet la puncte fixe

Raportată la situația din alte state/regiuni, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet la puncte fixe în R. Moldova depășește media globală (8,6%) cu 3,12 p.p. Comparativ cu statele vecine, acest indicator este cu 0,96 p.p. mai mare decât în Ucraina

(10,76%) și cu 3,71 p.p. mai mic decât în România (15,39%). Totodată, valoarea indicatorului dat este cu 2,42 p.p. mai mare decât media de 9,3% din țările CSI și cu 16,52 p.p. mai mică decât media de 27,2% din statele UE (Figura 48).

¹ Factura plătită de o persoană fizică, fără TVA

² Factura plătită de o persoană juridică, fără TVA

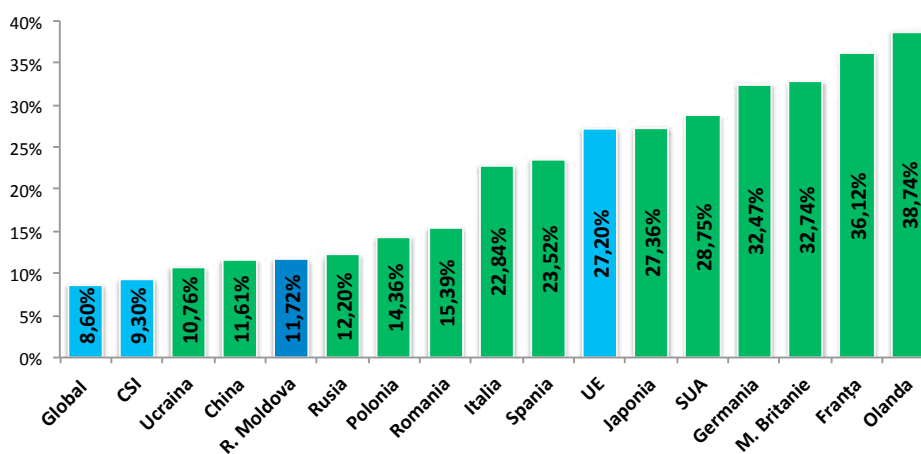

Figura 48 Ratele de penetrare¹ a serviciilor de acces la Internet în bandă largă în R. Moldova și în alte țări/regiuni

Deși în anul 2012 cota de piață a S.A. „Moldtelecom”, în funcție de numărul de abonați, s-a redus, acest furnizor continuă să dețină cea mai mare cotă de

pieță – 68,4%. Cota de piață a „Starnet” S.R.L. a rămas la același nivel - 17,6% (Figura 49).

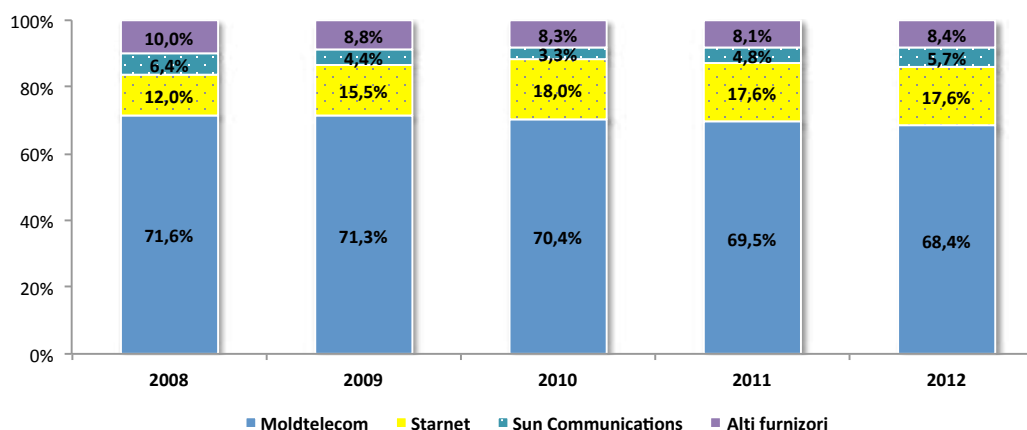

Figura 49 Cotele de piață ale furnizorilor, în funcție de numărul de abonați

În anul de referință, cel mai mare număr de conectări ai abonaților noi (sporire) la rețeaua sa a fost înregistrat de S.A. „Moldtelecom” – 38,5 mii (62% din numărul de conectări nete). „Starnet” S.R.L. a conec-

tat la rețeaua sa 10,7 mii de abonați noi (17,3%), „Sun Communications” S.R.L. – 6,7 mii (10,88%), iar ceilalți furnizori luați împreună - 6,1 mii de abonați (9,8%) (Figura 50).

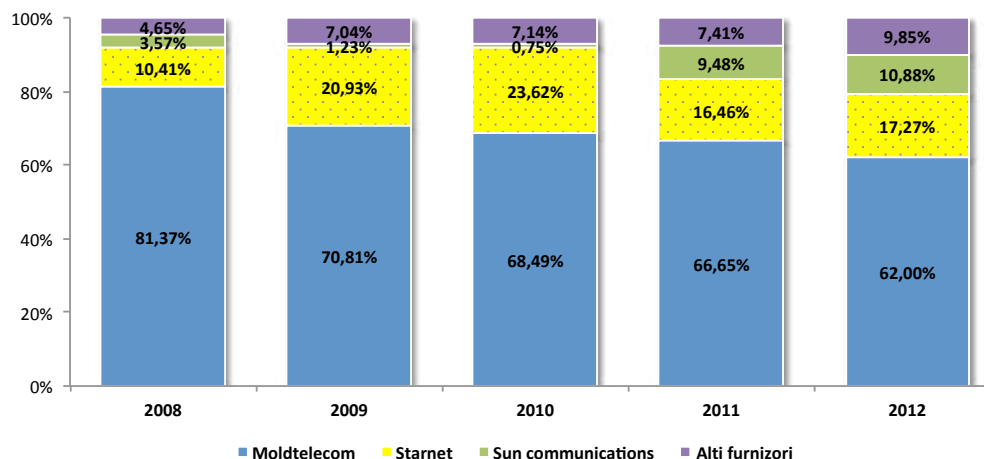

Figura 50 Evoluția conectărilor de noi abonați (sporire) la serviciile de acces la Internet la puncte fixe

¹ Date statistice preluate din raportul ITU pentru anul 2011.

În anul 2012, cele mai utilizate tehnologii pentru accesul la Internet la puncte fixe au fost tehnologiile xDSL și FTTx. Numărul abonaților conectați la Internet în baza tehnologiilor xDSL a crescut cu 3,2% și a atins cifra de 203,0 mii, al abonaților prin FTTx a

sporit cu 34,3% și a ajuns la 189,3 mii, iar numărul abonaților conectați prin cablu coaxial (tehnologia DOCSIS) a sporit cu 44,5% și a depășit cifra de 23,4 mii abonați (Figura 51).

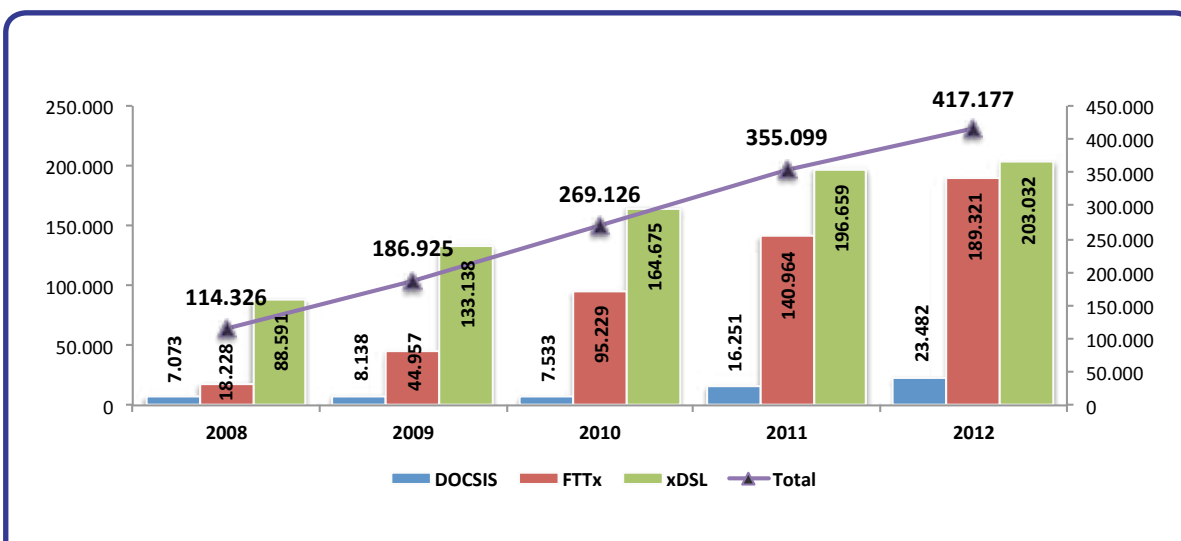

Figura 51 Numărul abonaților la serviciile de acces la Internet, în funcție de tehnologia utilizată

În perioada de raport, ponderea conexiunilor la Internet în bandă largă la puncte fixe în baza tehnologiilor FTTx a crescut cu 5,68 p. p. și a constituit 45,4%,

iar cea a conexiunilor xDSL a scăzut cu 6,7 p.p. și a alcătuit 48,7% (Figura 52).

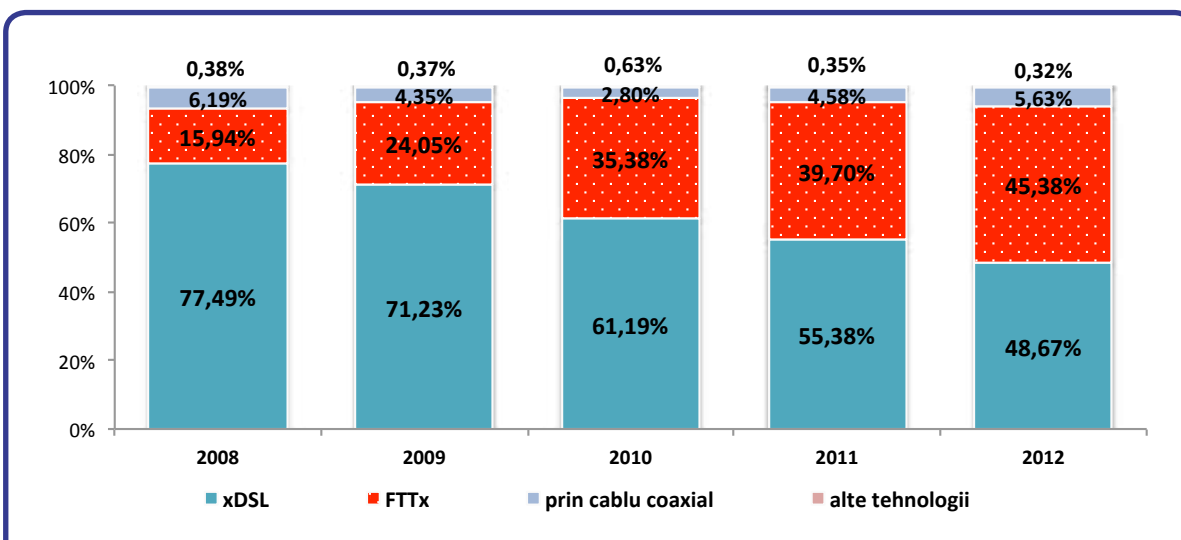

Figura 52 Ponderea tehnologiilor de acces la Internet la puncte fixe

Creșterea cotei conexiunilor prin FTTx a fost cauzată de expansiunea acestor tipuri de rețele în zonele rurale și urbane ale republicii și de substituirea conexiunilor de tip xDSL cu conexiuni FTTx, acolo unde asemenea rețele sunt disponibile. Substituirea conexiunilor este determinată de avantajele tehnologice (viteză, calitate) pentru utilizatori ale accesului la Internet prin FTTx față de accesul prin tehnologiile xDSL.

Dezvoltarea teritorială a serviciilor de acces la Internet la puncte fixe în anul 2012 a continuat să fie mar-

cată de o concentrare înaltă a abonaților în mun. Chișinău, unde sunt domiciliați mai bine de 43% din numărul total al abonaților la aceste servicii. Conform datelor prezentate de furnizori, 63,6% din numărul total de abonați la aceste servicii sunt domiciliați în localități urbane și 36,4% - în localități rurale. La finele anului 2012, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet la puncte fixe, raportată la 100 de gospodării casnice, în mun. Chișinău, era de 65%, iar în celelalte unități administrativ-teritoriale - între 14 și 42% (Tabelul nr.3).

Tabelul 3

Serviciile de acces la Internet în bandă largă la puncte fixe furnizate în unitățile administrativ-teritoriale ale R. Moldova, conform situației din 31.12.2012.

nr. de or.	Unitatea administrativ-teritorială	Total abonați BL	Penetrarea serviciilor în BL la 100 menaje	Abonați				Ponderea tehn. de acces în BL			
				xDSL	FTTx	cablu coaxial	Alte tehn.	xDSL	FTTx	Cablu coaxial	Alte tehn.
1	Mun. Chișinău	181.226	65,01%	27.922	131.535	21.713	56	15,4%	72,6%	12,0%	0,0%
2	Mun. Bălți	23.487	42,76%	7.494	14.655	1.330	8	31,9%	62,4%	5,7%	0,0%
3	R. Anenii Noi	8.039	29,66%	6.985	1.052	0	2	86,9%	13,1%	0,0%	0,0%
4	R. Basarabeasca	2.756	28,64%	2.394	362	0	0	86,9%	13,1%	0,0%	0,0%
5	R. Briceni	6.884	27,03%	6.022	862	0	0	87,5%	12,5%	0,0%	0,0%
6	R. Cahul	11.963	30,48%	8.470	3.434	58	1	70,8%	28,7%	0,5%	0,0%
7	R. Cantemir	4.949	27,17%	4.584	365	0	0	92,6%	7,4%	0,0%	0,0%
8	R. Călărași	5.233	19,12%	3.948	1.283	0	2	75,4%	24,5%	0,0%	0,0%
9	R. Căușeni	6.595	22,03%	5.981	613	0	1	90,7%	9,3%	0,0%	0,0%
10	R. Cimișlia	5.154	26,71%	3.996	1.158	0	0	77,5%	22,5%	0,0%	0,0%
11	R. Criuleni	5.607	24,19%	5.241	365	0	1	93,5%	6,5%	0,0%	0,0%
12	R. Dondușeni	3.045	16,99%	2.856	189	0	0	93,8%	6,2%	0,0%	0,0%
13	R. Drochia	7.047	21,43%	6.271	776	0	0	89,0%	11,0%	0,0%	0,0%
14	R. Dubăsari	2.144	19,49%	2.122	22	0	0	99,0%	1,0%	0,0%	0,0%
15	R. Edineț	7.714	25,53%	5.457	2.256	0	1	70,7%	29,2%	0,0%	0,0%
16	R. Fălești	6.230	18,88%	4.905	1.324	0	1	78,7%	21,3%	0,0%	0,0%
17	R. Florești	7.010	21,31%	5.298	1.601	0	111	75,6%	22,8%	0,0%	1,6%
18	R. Glodeni	4.769	22,21%	4.343	426	0	0	91,1%	8,9%	0,0%	0,0%
19	R. Hîncești	9.087	24,32%	7.051	2.036	0	0	77,6%	22,4%	0,0%	0,0%
20	R. Ialoveni	9.755	32,94%	7.893	1.213	649	0	80,9%	12,4%	6,7%	0,0%
21	R. Leova	4.107	24,31%	3.685	422	0	0	89,7%	10,3%	0,0%	0,0%
22	R. Nisporeni	4.327	20,98%	4.141	186	0	0	95,7%	4,3%	0,0%	0,0%
23	R. Ocnița	4.279	20,69%	3.922	357	0	0	91,7%	8,3%	0,0%	0,0%
24	R. Orhei	10.403	25,17%	6.381	4.020	0	2	61,3%	38,6%	0,0%	0,0%
25	R. Rezina	3.772	21,25%	2.702	1.070	0	0	71,6%	28,4%	0,0%	0,0%
26	R. Rîșcani	5.073	19,29%	4.244	829	0	0	83,7%	16,3%	0,0%	0,0%
27	R. Sîngerei	7.156	23,03%	5.374	1.782	0	0	75,1%	24,9%	0,0%	0,0%
28	R. Soroca	7.857	21,48%	5.062	2.794	0	1	64,4%	35,6%	0,0%	0,0%
29	R. Strășeni	8.318	29,78%	5.810	2.507	0	1	69,9%	30,1%	0,0%	0,0%
30	R. Șoldănești	2.260	14,89%	2.235	25	0	0	98,9%	1,1%	0,0%	0,0%
31	R. Ștefan Vodă	4.654	20,01%	4.112	542	0	0	88,4%	11,6%	0,0%	0,0%
32	R. Taraclia	4.354	33,86%	3.977	377	0	0	91,3%	8,7%	0,0%	0,0%
33	R. Telenești	4.513	18,71%	4.251	262	0	0	94,2%	5,8%	0,0%	0,0%
34	R. Ungheni	10.001	25,83%	5.337	4.663	0	1	53,4%	46,6%	0,0%	0,0%
35	UTA Gagauzia	17.409	37,61%	12.340	5.068	0	1	70,9%	29,1%	0,0%	0,0%
Total		417.177	34,79%	202.806	190.431	23.750	190	48,6%	45,6%	5,7%	0,0%

5 DIFUZARE ȘI RETRANSMISIE A PROGRAMELOR AUDIOVIZUALE

5.1 Date generale. Dinamica pieței

În anul 2012, piața serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale a continuat să fie marcată de dezvoltarea serviciilor TV multicanal în format digital. În acest sector au activat 130 furnizori. Volumul total al vânzărilor de servicii de difuzare

și retransmisie a programelor audiovizuale a crescut, față de 2011, cu 15,85% și a ajuns la 328,96 mil. lei. Cea mai mare pondere – de 50,7% (sau 166,8 mil. lei) – în structura pieței serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale a revenit serviciilor TV multicanal, iar 49,3% (sau 162,1 mil. lei) - serviciilor TV și radio prin eter (Figura 53).

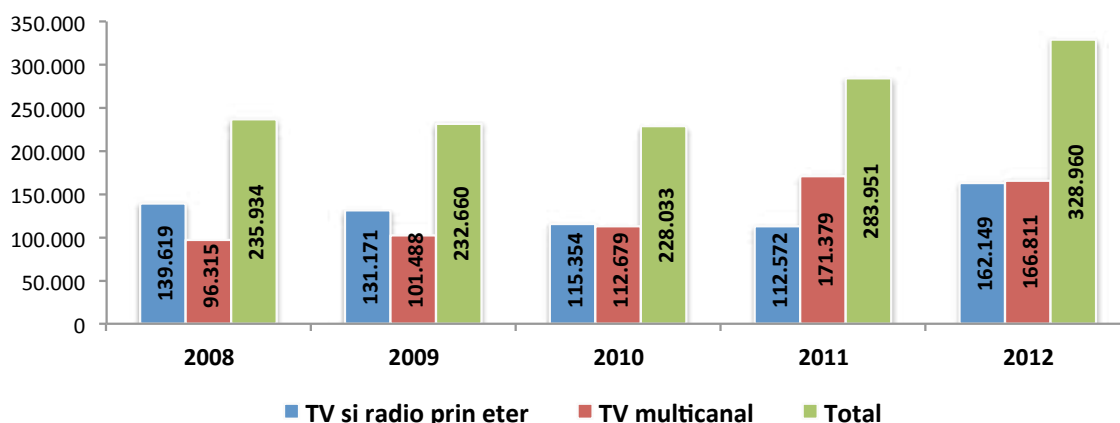

Figura 53 Evoluția veniturilor obținute de furnizorii serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale (mii lei)

Totodată, statisticile arată că veniturile obținute de furnizorii serviciilor TV multicanal s-au redus, față de 2011, cu 2,7%, iar venitul mediu lunar per utilizator

(ARPU) s-a micșorat, cu 12,6% și a însumat 51,39 lei (Figura 54).

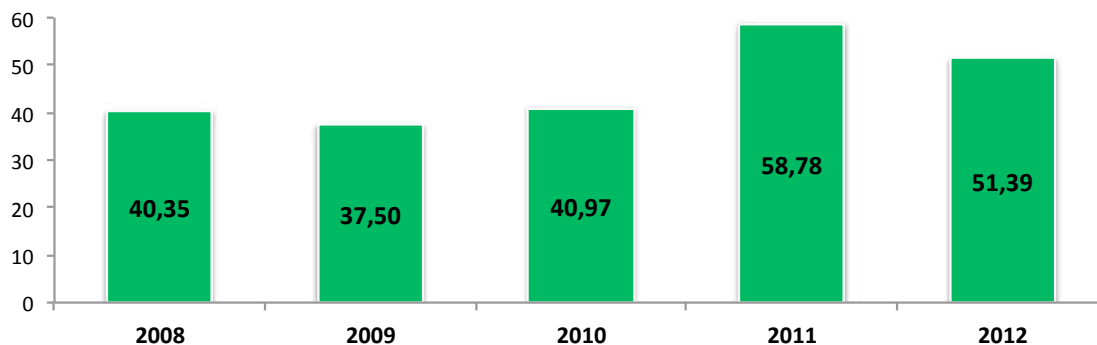

Figura 54 Evoluția venitului mediu lunar per abonat - ARPU (lei)

Cel mai mare furnizor de pe acest segment de piață – „Sun Communications” S.R.L. (în funcție de cifra de afaceri și numărul de abonați) - a înregistrat un ARPU de 41,2 lei, iar S.A. „Moldtelecom” – un ARPU de 83,4 lei.

În anul de referință, cele mai importante cote pe piața serviciilor TV multicanal, în funcție de cifra de afaceri, au fost deținute de „Sun Communications” S.R.L. – 32,6%, S.A. „Moldtelecom” – 23,7%, „Focus-Sat” S.R.L. – 7,3% și „A.M.T.” S.R.L. – 4,4%, (Figura 55).

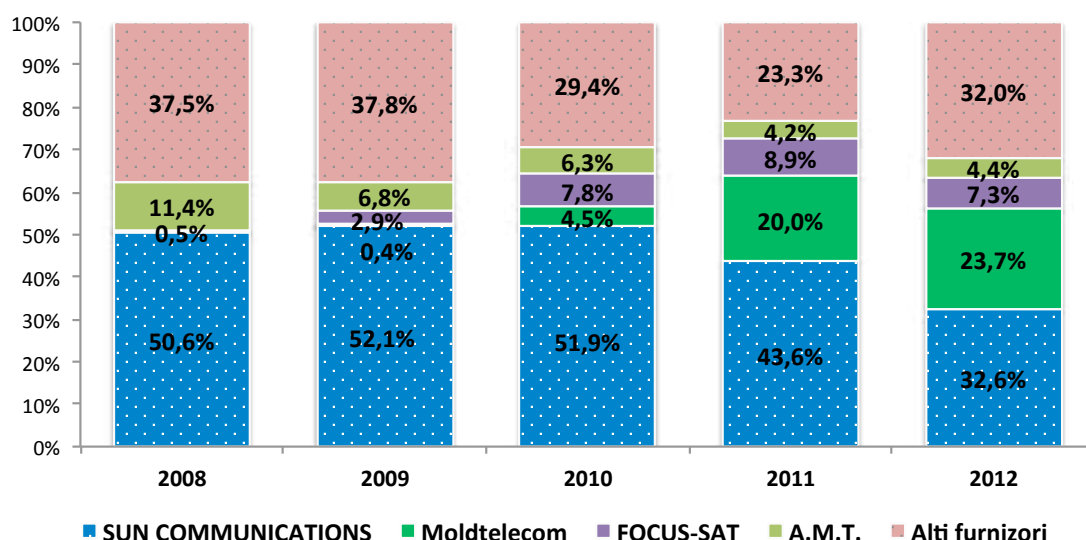

Figura 55 Cotele de piață ale furnizorilor serviciilor TV multicanal, în funcție de cifra de afaceri

5.2 Abonați și penetrare

În perioada de raport, numărul abonaților la serviciile TV multicanal a crescut, față de 2011, cu 11,2% și a ajuns la 284,8 mii. Majoritatea absolută a abona-

ților la aceste servicii - 82,0% - sunt domiciliați în localități urbane, iar 18,0% - în localități rurale. Rata de penetrare a serviciilor TV multicanal, raportată la 100 de locuitori, a sporit cu 0,8% și a alcătuit 8,0% (Figura 56).

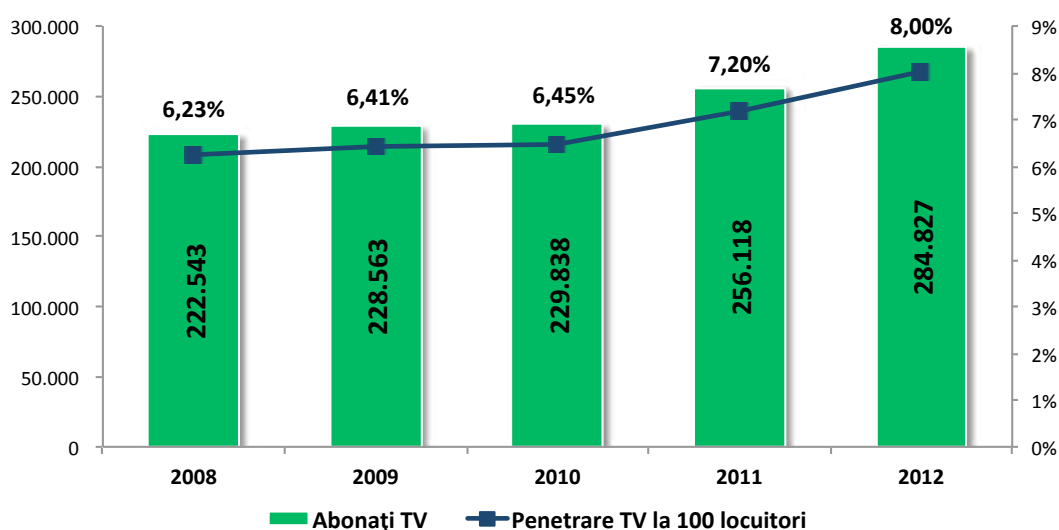

Figura 56 Numărul de abonați și ratele de penetrare a serviciilor TV multicanal

Din numărul total al abonaților la serviciile TV multicanal, 227,4 mii (79,8%) sunt abonați la rețelele TV prin cablu coaxial, 46,8 mii (16,4%) - la serviciile IPTV, 7,7 mii (2,7%) - la serviciile TV prin satelit (DTH) și 2,8 mii (1,0%) abonați la rețelele MMDS (Figura 57).

În anul 2012, a devenit tot mai pronunțat trendul de creștere a gradului de utilizare a serviciilor TV multicanal în format digital. Numărul utilizatorilor care beneficiază de conținut TV în format digital a crescut cu 28,8% și a însumat 103,3 mii, iar al celor

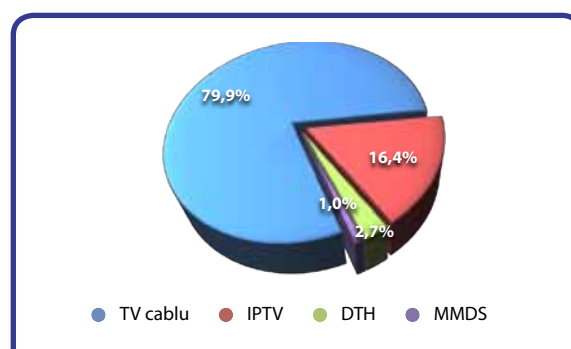

Figura 57 Numărul de abonați la serviciile TV multicanal, în funcție de tehnologia de recepție

care recepționează semnalul TV în format analog – a scăzut cu 7,1% și a alcătuit 182,2 mii. Cota abonaților la serviciile TV multicanal în format analog a constituit 63,8%, iar a utilizatorilor TV în format digital – de 36,2% (Figura 58).

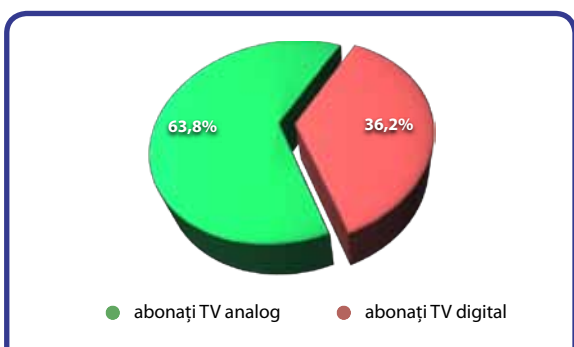

Figura 58 Numărul abonaților la serviciile TV multicanal (în format analog/digital)

Majoritatea utilizatorilor care recepționează semnalul TV în format digital sunt abonați ai serviciilor TV digital prin cablu coaxial și IPTV (Figura 59). La finele anului 2012, ponderea abonaților la serviciile TV digital prin cablu era de 44,4%, iar la IPTV - de 45,4%.

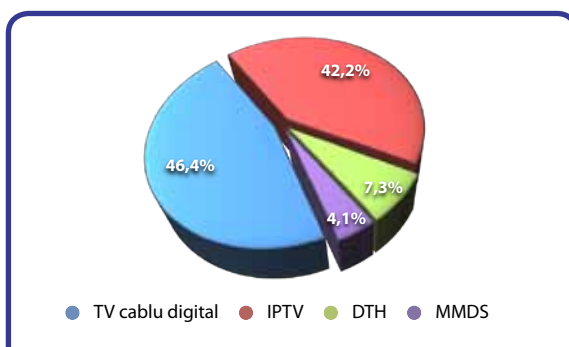

Figura 59 Structura abonaților la serviciile TV digital, în funcție de tehnologia de recepție

În anul de referință, cea mai mare cotă de piață, în funcție de numărul de abonați la serviciile TV multicanal, – de 39,0% (111,1 mii) – a fost deținută de „Sun Communications” S.R.L., în creștere cu 2,4% față de

2011. S.A. „Moldtelecom” a deținut o cotă de piață de 29,4%, „A.M.T.” S.R.L. – de 7,81% și „Focus-Sat” S.R.L. – de 2,81% (Figura 60).

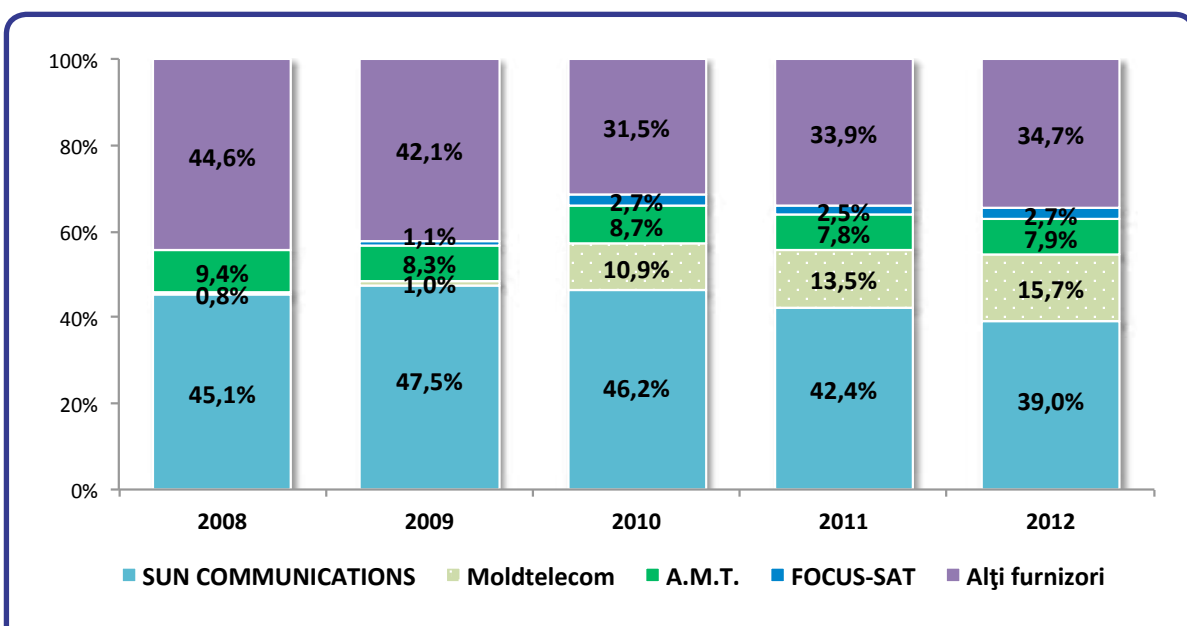

Figura 60 Cotele de piață ale furnizorilor serviciilor TV multicanal, în funcție de numărul de abonați

În anul 2012, sectorul de comunicații electronice a înregistrat o creștere moderată a cifrei de afaceri agregate, cu 3,16%. Această evoluție a fost determinată, în principal, de comunicațiile mobile, principalul motor de dezvoltare a sectorului, care în 2012 a arătat semne de maturizare a pieței și de încetinire a creșterii, precum și de scăderea veniturilor obținute pe piața de telefonie fixă. Diminuarea ritmului de creștere a sectorului a fost cauzată, de asemenea, de reducerea veniturilor obținute din vânzarea serviciilor de terminare a apelurilor în rețelele mobile și fixe în urma măsurilor de reglementare impuse de către ANRCETI furnizorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe.

Cele mai importante creșteri ale veniturilor în anul 2012 au fost înregistrate pe piața accesului la Internet la puncte fixe mobile și cea a serviciilor de retransmitere și difuzare a programelor audiovizuale. Conform trendului înregistrat în ultimii ani, piețele date vor continua să crească și în anul 2013. ANRCETI prognozează cele mai mari creșteri pe piața accesului la Internet la puncte fixe și mobile.

Unica piață pe care a continuat scăderea semnificativă a veniturilor a fost piața serviciilor de telefonie fixă. Evoluția acestei piețe se înscrie în trendul global de stagnare a piețelor de telefonie fixă, trend cauzat de substituirea serviciului de telefonie fixă cu alte servicii mai comode și mai ieftine (telefonie mobilă, aplicații OTT (Skype, WhatsApp, Viber, etc.).

ANRCETI estimează că, în anul 2013, sectorul de comunicații electronice va înregistra o creștere ușoară de circa 2% și va ajunge la valoarea de 6,5 - 6,6 mld. lei. Această creștere va fi determinată de majorarea veniturilor obținute pe piețele de comunicații mobile (circa 3%), de acces la Internet și transmisiuni de date (cu circa 15%), de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale (cu 12%). Pe de altă parte, piața serviciilor de telefonie fixă va fi marcată în continuare de diminuarea veniturilor (cu circa 8%). Pe piața comunicațiilor mobile numărul de utilizatori va crește cu circa 10% și va depăși 4,7 mil., iar rata de penetrare a acestor servicii, raportată la 100 de locuitori, va ajunge la 132%. Numărul abonaților

la serviciile de acces dedicat la Internet mobil se va majora cu circa 20% și va atinge cifra de 214 mii. În același timp, datorită dezvoltării serviciilor de acces la Internet prin rețelele mobile și reducerii prețurilor la echipamentele pentru clienți: smartphone, tablete, etc., va crește și numărul utilizatorilor de telefonie mobilă care consumă servicii de Internet mobil.

Estimările ANRCETI arată că, în 2013, numărul de abonați la telefonie fixă va spori cu 2% și va însuma 1,23 mil., iar rata de penetrare a acestor servicii va alcătui 34,5%. Această creștere va fi determinată, în temei, de telefonizarea noilor sectoare de reședință și dezvoltarea serviciilor triple-play (telefonie, Internet și TV). În schimb, veniturile obținute din furnizarea serviciilor de telefonie fixă vor continua să scadă. Această diminuare este generată de continuarea migrării traficului din rețelele fixe spre cele mobile și de Internet, precum și de dependența furnizorilor de telefonie fixă de veniturile obținute din apelurile internaționale în condițiile reducerii acestui tip de trafic în rețelele fixe.

Cea mai dinamică piață în anul 2013 va fi, ca și în anii 2010 - 2012, piața serviciilor de acces la Internet în bandă largă la puncte fixe. Numărul abonaților la aceste servicii va spori cu 15% - 20% și va depăși 480 mii, iar rata de penetrare a serviciilor date va atinge nivelul de 13%. Creșterea acestei piețe va fi determinată în continuare de sporirea influenței Internetului asupra vieții cotidiene a utilizatorilor de Internet (social media, blogging, video sharing, cloud computing, e-servicii, etc.), dezvoltarea infrastructurii de acces în baza rețelelor optice, de majorarea benzii de acces la planurile tarifare, includerea în oferte a serviciilor adiționale, precum și de reducerea tarifulor per megabit.

Potrivit estimărilor ANRCETI, în 2013 piața serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale va depăși ritmul de creștere înregistrat în anul 2012. Această piață va fi marcată în continuare de majorarea numărului de abonați la serviciile TV multicanal în format digital, trend determinat de intensificarea concurenței între furnizorii serviciilor TV digital - IPTV și cei ai serviciilor TV prin cablu.

Date despre abonații și tehnologiile de acces la Internet la puncte fixe în anul 2012

nr. de or.	Unitatea administrativ-teritorială	Total abonați BL	Pene- trarea serviciilor în BL la 100 menaje	Abonați				Pondere tehn. de acces în BL				Penetra- re la 100 locuitori	Dinamica penetrării (p.p.)		Dinamica ponderii tehnologiei (p.p.)				Cresterea numărului de abonați (un.)				
				xDSL	FTTx	cablu coaxial	Alte tehn.	xDSL	FTTx	Cablu coaxi- al	Alte tehn.		la 100 de menaje	la 100 de locui- tori	xDSL	FTTx	cablu coaxi- al	alte tehn.	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.	abonați banda largă
1	Mun. Chișinău	181.226	65,01%	27.922	131.535	21.713	56	15,4%	72,6%	12,0%	0,0%	22,80%	6,27	2,20	-7,3	5,3	2,5	-0,5	-9.203	21.343	6.202	-854	17.488
2	Mun. Bălți	23.487	42,76%	7.494	14.655	1.330	8	31,9%	62,4%	5,7%	0,0%	15,74%	6,30	2,32	-15,5	13,4	2,5	-0,4	-2.004	4.853	690	-76	3.463
3	R. Anenii Noi	8.039	29,66%	6.985	1.052	0	2	86,9%	13,1%	0,0%	0,0%	9,67%	4,57	1,49	-2,2	3,9	0,0	-1,6	923	424	0	-109	1.238
4	R. Basarabesca	2.756	28,64%	2.394	362	0	0	86,9%	13,1%	0,0%	0,0%	9,50%	7,06	2,34	-4,1	4,1	0,0	0,0	505	174	0	0	679
5	R. Briceni	6.884	27,03%	6.022	862	0	0	87,5%	12,5%	0,0%	0,0%	9,22%	4,67	1,59	0,2	-0,2	0,0	0,0	1.054	136	0	0	1.190
6	R. Cahul	11.963	30,48%	8.470	3.434	58	1	70,8%	28,7%	0,5%	0,0%	9,58%	7,11	2,23	-13,6	13,1	0,5	0,0	726	2.005	58	1	2.790
7	R. Cantemir	4.949	27,17%	4.584	365	0	0	92,6%	7,4%	0,0%	0,0%	7,92%	3,12	0,91	0,0	0,0	0,0	0,0	526	43	0	0	569
8	R. Călărași	5.233	19,12%	3.948	1.283	0	2	75,4%	24,5%	0,0%	0,0%	6,64%	4,32	1,50	-12,2	12,1	0,0	0,0	400	781	0	1	1.182
9	R. Căușeni	6.595	22,03%	5.981	613	0	1	90,7%	9,3%	0,0%	0,0%	7,17%	3,46	1,13	-0,7	1,2	0,0	-0,5	900	163	0	-27	1.036
10	R. Cimișlia	5.154	26,71%	3.996	1.158	0	0	77,5%	22,5%	0,0%	0,0%	8,41%	4,23	1,33	-16,0	16,0	0,0	0,0	-61	877	0	0	816
11	R. Criuleni	5.607	24,19%	5.241	365	0	1	93,5%	6,5%	0,0%	0,0%	7,65%	6,30	1,99	-0,3	0,3	0,0	0,0	1.353	107	0	1	1.461
12	R. Dondușeni	3.045	16,99%	2.856	189	0	0	93,8%	6,2%	0,0%	0,0%	6,80%	4,00	1,60	-0,2	0,2	0,0	0,0	667	50	0	0	717
13	R. Drochia	7.047	21,43%	6.271	776	0	0	89,0%	11,0%	0,0%	0,0%	7,87%	4,13	1,52	0,1	-0,1	0,0	0,0	1.216	142	0	0	1.358
14	R. Dubăsari	2.144	19,49%	2.122	22	0	0	99,0%	1,0%	0,0%	0,0%	6,09%	11,57	3,62	-1,0	1,0	0,0	0,0	1.251	22	0	0	1.273
15	R. Edineț	7.714	25,53%	5.457	2.256	0	1	70,7%	29,2%	0,0%	0,0%	9,35%	5,84	2,14	-13,9	13,9	0,0	0,0	420	1.344	0	0	1.764
16	R. Fălești	6.230	18,88%	4.905	1.324	0	1	78,7%	21,3%	0,0%	0,0%	6,74%	2,65	0,95	-11,4	11,4	0,0	0,0	77	797	0	1	875
17	R. Florești	7.010	21,31%	5.298	1.601	0	111	75,6%	22,8%	0,0%	1,6%	7,83%	4,63	1,70	-10,8	10,8	0,0	0,0	556	940	0	26	1.522
18	R. Glodeni	4.769	22,21%	4.343	426	0	0	91,1%	8,9%	0,0%	0,0%	7,77%	3,96	1,39	-0,3	0,3	0,0	0,0	762	89	0	0	851
19	R. Hincești	9.087	24,32%	7.051	2.036	0	0	77,6%	22,4%	0,0%	0,0%	7,47%	5,40	1,66	-12,8	12,8	0,0	0,0	660	1.357	0	0	2.017
20	R. Ialoveni	9.755	32,94%	7.893	1.213	649	0	80,9%	12,4%	6,7%	0,0%	9,78%	7,22	2,14	-2,4	-4,2	6,7	0,0	1.545	-57	649	0	2.137
21	R. Leova	4.107	24,31%	3.685	422	0	0	89,7%	10,3%	0,0%	0,0%	7,66%	1,53	0,48	-0,8	0,8	0,0	0,0	202	56	0	0	258
22	R. Nisporeni	4.327	20,98%	4.141	186	0	0	95,7%	4,3%	0,0%	0,0%	6,50%	3,43	1,06	-3,1	3,1	0,0	0,0	566	141	0	0	707
23	R. Ocnița	4.279	20,69%	3.922	357	0	0	91,7%	8,3%	0,0%	0,0%	7,67%	3,26	1,21	-1,4	1,4	0,0	0,0	566	108	0	0	674
24	R. Orhei	10.403	25,17%	6.381	4.020	0	2	61,3%	38,6%	0,0%	0,0%	8,27%	3,42	1,12	-7,2	8,3	-1,1	0,0	220	1.293	-100	-1	1.412
25	R. Rezina	3.772	21,25%	2.702	1.070	0	0	71,6%	28,4%	0,0%	0,0%	7,21%	2,65	0,90	-12,3	12,3	0,0	0,0	-69	539	0	0	470
26	R. Rîșcani	5.073	19,29%	4.244	829	0	0	83,7%	16,3%	0,0%	0,0%	7,30%	3,00	1,13	-8,8	8,8	0,0	0,0	283	505	0	0	788
27	R. Singerei	7.156	23,03%	5.374	1.782	0	0	75,1%	24,9%	0,0%	0,0%	7,68%	4,61	1,54	-18,8	18,8	0,0	0,0	-4	1.435	0	0	1.431
28	R. Soroca	7.857	21,48%	5.062	2.794	0	1	64,4%	35,6%	0,0%	0,0%	7,85%	3,53	1,29	-19,0	19,0	0,0	0,0	-414	1.707	0	0	1.293
29	R. Strășeni	8.318	29,78%	5.810	2.507	0	1	69,9%	30,1%	0,0%	0,0%	9,09%	3,38	1,03	-10,2	10,2	0,0	0,0	-91	1.037	0	0	946
30	R. Șoldănești	2.260	14,89%	2.235	25	0	0	98,9%	1,1%	0,0%	0,0%	5,26%	1,38	0,49	-0,6	0,6	0,0	0,0	195	15	0	0	210
31	R. Ștefan Vodă	4.654	20,01%	4.112	542	0	0	88,4%	11,6%	0,0%	0,0%	6,51%	3,29	1,07	0,0	0,0	0,0	0,0	676	89	0	0	765
32	R. Taraclia	4.354	33,86%	3.977	377	0	0	91,3%	8,7%	0,0%	0,0%	9,87%	7,00	2,04	-1,4	1,4	0,0	0,0	772	128	0	0	900
33	R. Telenești	4.513	18,71%	4.251	262	0	0	94,2%	5,8%	0,0%	0,0%	6,11%	1,36	0,44	-0,6	0,6	0,0	0,0	285	43	0	0	328
34	R. Ungheni	10.001	25,83%	5.337	4.663	0	1	53,4%	46,6%	0,0%	0,0%	8,53%	6,76	2,23	-15,4	15,3	0,0	0,0	262	2.353	0	1	2.616
35	UTA Gagauzia	17.409	37,61%	12.340	5.068	0	1	70,9%	29,1%	0,0%	0,0%	10,80%	10,49	3,01	-24,0	24,0	0,0	0,0	425	4.428	0	1	4.854
Total		417.177	34,79%	202.806	190.431	23.750	190	48,6%	45,6%	5,7%	0,0%	11,72%	5,18	1,74	-6,8	6,0	1,1	-0,3	6.147	49.467	7.499	-1.035	62.078

Prezentul Raport este disponibil și în variantă interactivă. Pentru a-l deschide clickați [Evoluția piețelor de comunicații electronice](#) sau scanați QR codul de mai sus cu ajutorul smartphon-ului sau tabletei.